
**STRATEGIJA SOCIJALNOG STANOVANJA U
BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE
2026–2036. GODINA**

Sadržaj

Skraćenice	2
Uvodne napomene	3
1. Pristup i metodologija izrade Strategije	4
2. Rezime situacione analize.....	5
2.1. Kategorije lica od posebnog interesa za Distrikt	6
2.2. Ključne preporuke	7
3. SWOT analiza i strateško fokusiranje	8
3.1. Tabela SWOT analize	8
3.2 Strateško fokusiranje.....	10
4. Vizija Strategije i strateški ciljevi sa indikatorima.....	11
4.1. Izjava vizije	11
4.2. Strateški ciljevi sa indikatorima.....	12
5. Prioriteti i mjere sa indikatorima.....	13
5.1. Pregled prioriteta sa indikatorima i pripadajućim mjerama.....	14
5.2. Ključni strateški projekti.....	16
6. Provjera međusobne usklađenosti Strategije	17
7. Indikativni finansijski okvir	18
8. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju	20
9. Sažeti pregled strateškog dokumenta	22
10. Prilozi	25
Prilog 1. Detaljan pregled mjera	25
Prilog 2. Detaljna situaciona analiza vezano za socijalno stanovanje.....	38

Skraćenice

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
OSCE	Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi
RS	Republika Srpska

„Stanovanje je osnovna čovjekova potreba, koja se već dugo vremena u razvijenim zemljama ne podmiruje isključivo prema tržišnim zakonima ponude i potražnje. Stan je najveća materijalna i simbolična vrijednost svakog domaćinstva. Podmirivanje stambenih potreba veoma je složen proces i zavisi o političkim, socijalnim i ekonomskim prilikama u pojedinoj zemlji“.

Socijalno stanovanje (*engl. social housing*) je generički pojam koji se odnosi na različite modele osiguranja pristojnih uvjeta stanovanja za određene socijalne skupine izvan tržišnog konteksta. Ne postoji jedinstvena definicija termina „socijalno stanovanje“ u Europi.¹ Postoje značajne razlike među zemljama u definiciji, veličini, opsegu, ciljanoj populaciji i vrsti pružatelja stanova socijalnog stanovanja. Činjenica da se kroz stambenu politiku nastoje ostvariti određeni socijalni ciljevi vrlo često izaziva pogrešnu interpretaciju da se radi o dijelu politike socijalne zaštite jedne zemlje. Dakle, u okviru provođenja programa stambene politike, socijalno (neprofitno) stanovanje zauzima značajno mjesto, uz napomenu da je programski nastalo iz opredjeljenja razvijenih društava sa punom podrškom relevantnih institucija koje su zainteresovane za njegovo razvijanje. U takvoj situaciji održivost ovakvog pristupa nije upitna i modeliranjem instituta se samo povećavaju njegov značaj i primjena. U BiH se socijalnim stanovanjem, kao modelom sa pozitivnim primjerima iz prakse, pokušava riješiti gorući problem stambenog zbrinjavanja određenih kategorija stanovništva, a institucije zainteresovane za rješavanje problema na različitim nivoima nisu u potpunosti spremne na plansko razvijanje strateškog pristupa ovom institutu kako bi se stvorili uslovi da on bude provediv i održiv, te dugoročno koristi svrsi kojoj je namijenjen. Ako možemo reći da za socijalno stanovanje uopće postoji više različitih a sličnih definicija, održivo socijalno stanovanje u praksi uvijek podrazumijeva zadovoljavanje i definisanje ranije spomenuta tri parametra kojim su podijeljene uloge i odgovornosti u načinu korištenja stanova, te održavanju i funkcionalnosti ovog instituta. To su vlasništvo, upravljanje objektima i definisanost korisnika. Nijedan od ovih parametara ne treba biti jednoznačan ili nepromjenjiv u odnosu na sve specifične uslove, ali mora biti definisan da bi odgovornost za funkcionisanje dijela održivog sistema bila na pravoj adresi, u skladu sa pravima i obavezama. Osim gore navedenog, glavna karakteristika održivog socijalnog (neprofitnog) stanovanja je da je dostupno, a nije, i ne smije biti, besplatno. Dakle, stanovanje se mora u obliku najamnine redovno plaćati, ako ne od strane korisnika, onda od strane zakonski nadležne institucije ukoliko korisnik ima pravo na takav vid pomoći. U protivnom, bez plaćanja najamnine postaje neodrživo i samo je pitanje vremena i okolnosti koje će sistem urušiti. Dakle, neupitno je da socijalno stanovanje predstavlja značajan instrument realizacije politike socijalne zaštite najranjivijih socijalnih grupa, kao što u BiH predstavlja i vrlo važan instrument provedbe Aneksa VII Dejtonskog mirovnog ugovora. Međutim, primarno socijalno stanovanje se mora promatrati kao segment stambene politike neke zemlje. U BiH se u javnoj upotrebi uvriježio pojam „socijalno stanovanje“ ili „socijalno neprofitno stanovanje“, koji zapravo predstavlja ne baš najsretniji prijevod engleskog termina „social housing“, što bi u točnome prijevodu značilo društveno stanovanje, odnosno stanovanje u stanovima u javnom vlasništvu. Ovakav prijevod termina „social housing“ je vjerovatno proistekao iz namjere da se na neki način napravi razlika između stanovanja u stanovima u javnom vlasništvu sa stanarskim pravom i prenosom prava korištenja, koji je u socijalističkom razdoblju bio dominantan oblik stanovanja i stanovanja u društvenim stanovima u najmu, bez prava otkupa i prenosa prava korištenja – što je sve uzeto u obzir kod pripreme predmetnog dokumenta.

Imajući gore navedeno u vidu, nadležno Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Odjeljenje) je uz pomoć Radne grupe izradilo ovu Strategiju socijalnog stanovanja u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Distrikt) za period

¹ General Directorate for internal policies, „Social Housing in EU Brussels“, 2013.

2026–2036. godina (u daljnjem tekstu: Strategija) čiji je osnovni cilj: *unaprijediti standard stanovanja i povećati dostupnost stambenog prostora svim fizičkim licima koja iz različitih razloga ne mogu samostalno riješiti stambeno pitanje, a u skladu sa zakonskim propisima kojima su regulisana pitanja socijalnog stanovanja*. Strategijom su definisana dva strateška cilja sa po dva prioriteta, u okviru kojih je planirano 11 mjera, ukupne vrijednosti od 11.140.000,00 KM za period trajanja Strategije, od čega je planirano 9.140.000,00 KM iz budžeta Distrikta, a 2.000.000,00 KM iz eksternih izvora finansiranja.

1. Pristup i metodologija izrade Strategije

Metodologija izrade Strategije je prije svega zasnovana na normativnom i institucionalnom okviru za strateško planiranje u Distriktu kroz primjenu Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata², a u kojem je utvrđen sadržaj i metodologija izrade, sistem praćenja i nadzora provedbe strateških dokumenata i implementacionih dokumenata od strane budžetskih korisnika, vanbudžetskih fondova i korisnika koji su obveznici primjene budžetskog računovodstva. Dakle, ovaj dokument je pripremljen u skladu s principima izrade strateških dokumenata koji daju neophodna usmjerenja akterima i korisnicima sistema o tome kako djelovati u okviru samog sistema. To su principi otvorene metode koordinacije, ravnopravnosti (s)polova i jednakih mogućnosti, horizontalne i vertikalne koordinacije, partnerstva te javnosti i transparentnosti. Radi se o važnom principu za postizanje ciljeva sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, a posebno u svjetlu bolje usaglašenosti, koordinacije i integracije strateških dokumenata između svih nivoa vlasti – kao što je usklađenost sa Strategijom razvoja Distrikta 2021–2027. godina. Između ostalog, gore navedenim aktima su definisane sve faze procesa izrade te struktura i obavezni elementi strateškog dokumenta kao i minimalna struktura strateških dokumenata (*bez obzira da li se radi o razvojnoj ili sektorskoj strategiji*), stoga ova strategija sadržava sljedeće elemente: uvodne napomene, stratešku platformu sa situacionom analizom³, pregled prioriteta i mjera sa indikatorima, ključne strateške projekte, indikativni finansijski okvir, okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strateškog dokumenta te detaljan pregled mjera kao prilog Strategije.

Kada govorimo o procesu pripreme i izrade Strategije, Skupština Distrikta usvojila je Zakon o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH⁴ (u daljnjem tekstu: Zakon) 22. februara 2023. godine kojim su propisani uslovi i način ostvarivanja prava na socijalno stanovanje i druga pitanja značajna za socijalno stanovanje u Distriktu. Zakonom je propisano donošenje Strategije u Distriktu i Akcionog plana za provođenje Strategije (u daljnjem tekstu: Akcioni plan). S ciljem izrade Strategije gradonačelnik Distrikta, na prijedlog šefa Odjeljenja, donio je Odluku o imenovanju Radne grupe za izradu Nacrta strategije socijalnog stanovanja u Distriktu.

Članovi Radne grupe za izradu Strategije u Distriktu su:

1. Dženita Hadžić, predstavnica Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja, predsjednica;
2. Tijana Maksić, predstavnica Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja, članica;
3. Šejla Kadrić, predstavnica Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja, članica;

² „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 3/24

³ Zbog specifičnog administrativnog statusa Brčko distrikta BiH u odnosu na ostale jedinice lokalne samouprave u BiH, ali i cijeloj regiji zapadnog Balkana, nije vršena uporedna analiza s drugim gradovima i općinama u okruženju, jer bi se nalazi i poređenja bazirali na bitno drugačijim pretpostavkama (značajno veći obim nadležnosti Brčko distrikta BiH u odnosu na druge jedinice lokalne samouprave), ali je u kontekstu određenih pokazatelja napravljeno poređenje s trendovima u BiH, Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

⁴ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 9/23

4. Biljana Obrenović, predstavnik Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja, članica;
5. Iva Knežević, predstavnik Ureda za upravljanje javnom imovinom, članica;
6. Azra Bijedić Imamović, predstavnik Centra za socijalni rad, članica;
7. Vajka Ćirić, predstavnik OSCE-a, aktivni monitor.

Tokom izrade Strategije korišteni su dostupni podaci iz Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine – Podružnica Brčko, internet stranice institucija, dostavljeni podaci članova Radne grupe, uključujući i rezultate ankete/upite koji se nisu podvrgavali procedurama provjere ili potvrde. Podršku izradi Strategije pružila je Misija OSCE-a u BiH. Tokom ovog procesa, prije svega je izvršena izrada strateške platforme i verifikacija, utvrđivanje vizije i strateških ciljeva, ali nisu provedene javne konsultacije o strateškoj platformi, propisane članom 4. stavom (7) Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 3/24) zbog nedostatka vremena za pripremu cjelokupnog dokumenta do određenog roka, nego je strateška platforma dostavljena svim članovima Radne grupe i drugim zainteresovanim akterima na dostavljanje komentara. Nakon dostavljenih komentara, odnosno inputa, Radna grupa je izvršila dopune i dostavila povratne informacije o provedenim izmjenama i dopunama. Nakon toga, pripremljen je cjelokupni dokument u formi nacrtu te je isti ponovno dostavljen svim članovima Radne grupe i Sektoru za strateško planiranje Sekretarijata Vlade Distrikta na davanje mišljenja o usklađenosti sa strateškim dokumentima, i to prije provođenja procesa konsultacija o strateškom dokumentu, u skladu s članom 3. stav (4) i članom 7. Pravilnika. Po dobijanju mišljenja provedene su javne konsultacije u trajanju od 30 dana, nakon čega su razmotrene sve pristigle sugestije i komentari te je Radna grupa Nacrt strategije dostavila šefici Odjeljenja radi prosljeđivanja na razmatranje i usvajanje od strane Vlade Distrikta.

2. Rezime situacione analize

U svrhu izrade Strategije, situaciona analiza predstavlja polazište za razumijevanje pravnog, institucionalnog, demografskog, ekonomskog i socijalnog okvira u kojem se razvija ovaj segment javne politike. Dokument koji je predmet ove analize oslanja se na temeljnu pretpostavku da je pravo na dostojno stanovanje sastavni dio ljudskih prava te stoga zahtijeva sistemsku, zakonodavnu i institucionalnu podršku.

Pravni okvir socijalnog stanovanja u BiH karakteriše kompleksnost nadležnosti. Iako na državnom nivou ne postoji jedinstvena stambena politika, entiteti, Distrikt i lokalne zajednice imaju zakonsku ovlaštenost za oblikovanje svojih modela, uz obavezu poštovanja međunarodnih standarda o ljudskim pravima koje je BiH preuzela. Distrikt je ovu obavezu institucionalizirao donošenjem Zakona, kojim se socijalno stanovanje prepoznaje kao dio socijalne sigurnosti i definiše kao pravo pristupa pristojnom smještaju osobama koje to ne mogu ostvariti na tržištu. Zakon uspostavlja mehanizme transparentne dodjele stambenih jedinica, upravljanja fondom, obavezne revizije korisnika i nadzor nad zakonitošću korištenja, te uključuje i mogućnost subvencioniranja zakupnine. Ovaj okvir se temelji na načelima održivosti, dostupnosti, pravne sigurnosti i zaštite javnog interesa. Distrikt trenutno raspolaže sa 52 stana socijalnog stanovanja, dok je u izgradnji dodatnih 60 stambenih jedinica kroz "Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja – LD 1789 (2013)" (u daljnjem tekstu: Projekat CEB II).

Situaciona analiza ukazuje na širi društveni i demografski kontekst. Distrikt bilježi kontinuirani pad broja stanovnika, negativan prirodni priraštaj i migracioni odliv, što dodatno pojačava značaj investiranja u socijalne politike koje mogu doprinijeti stabilizaciji i revitalizaciji zajednice. Tržište rada pokazuje pozitivne signale kroz rast zaposlenosti i plata, ali istovremeno postoji disproporcija u odnosu na entitete, što zahtijeva dodatne intervencije.

U socijalnoj dimenziji, analiza identifikuje porast broja korisnika usluga socijalne pomoći i podrške, uključujući i one koji pripadaju najranjivijim kategorijama stanovništva: djeca bez roditeljskog staranja, osobe s invaliditetom, psihički bolesne osobe te starija lica bez porodične podrške. Ovi podaci potvrđuju postojanje realne i rastuće potrebe za razvojem kapaciteta socijalnog stanovanja. Pored domaćih primjera, analiza ističe model Austrije, posebno grada Beča, kao primjer dobro institucionalizovanog, univerzalnog sistema socijalnog stanovanja, u kojem kombinacija javnih, neprofitnih i privatnih aktera, uz jasnu regulativu i finansiranje, omogućava širok pristup stanovanju i stabilnost zajednica. Ovakvi primjeri su poslužili i kao inspiracija, ali i smjernice za lokalni kontekst u pogledu budućih politika Distrikta po ovom pitanju.

Zaključno, situaciona analiza potvrđuje da je Distrikt već uspostavio značajnu institucionalnu osnovu za razvoj socijalnog stanovanja, ali da predstoji potreba za daljnjim planiranim i ciljanim intervencijama koje bi omogućile širenje fonda stanova socijalnog stanovanja, osigurale dugoročnu održivost i inkluzivnost sistema, te osigurale odgovore na izazove demografske transformacije, siromaštva i socijalne ranjivosti stanovništva. U tom smislu, detaljna situaciona analiza predstavljena u Prilogu 2 ove strategije predstavlja temelj za oblikovanje Strategije, kao planskog dokumenta koji će obuhvatiti sve dimenzije, od zakonodavne i institucionalne do infrastrukturne i socijalne, neophodne za efikasan i pravedan sistem stambenog zbrinjavanja u Distriktu.

2.1. Kategorije lica od posebnog interesa za Distrikt

U skladu sa članom 3. stavom (1) tačkom b) Zakona o socijalnom stanovanju, kojim je propisano da se socijalno stanovanje osigurava za kategorije lica od posebnog interesa za Distrikt, ovim strateškim dokumentom kao lica od posebnog interesa definišu se sljedeće kategorije:

1. Mladi bračni parovi

Briga o mladim bračnim parovima je od općeg interesa za Distrikt i programi djelovanja za mlade bračne parove moraju biti zasnovani na njihovim potrebama i interesovanjima, a tu spada podrška i aktivno učešće vlasti u podsticanju njihovog osamostavljanja, zasnivanja porodice i ostanka u Distriktu. Akcenat je na poboljšanju i unapređenju položaja i statusa mladih bračnih parova, kod kojih nijedan od supružnika nije stariji od 35 godina na dan podnošenja prijave za ostvarivanje prava na socijalno stanovanje, kroz preduzimanje mjera i angažovanje institucionalnih mehanizama usmjerenih na rješavanje njihovih stambenih potreba.

2. Mladi

Prema članu 2. stav (a) Zakona o mladima Brčko distrikta BiH⁵, mladima se smatraju lica starosne dobi od 15 do 30 godina. Ova starosna skupina često se suočava s nizom izazova u procesu osamostaljivanja, uključujući otežan pristup tržištu rada, nedostatak stabilnih prihoda, ograničene mogućnosti za rješavanje stambenog pitanja, kao i sve izraženije ekonomske i socijalne prepreke koje ih dovode u rizik od socijalne isključenosti. Cilj je da se kroz razvoj modela socijalnog stanovanja omogući pristup sigurnom, pristupačnom i dostojanstvenom stambenom prostoru za mlade, kako bi im se pružila stabilna osnova za lični razvoj, zapošljavanje, obrazovanje i aktivno učešće u društvenim procesima.

3. Visokoobrazovani kadrovi deficitarnog profila

S obzirom na važnost ljudskog kapitala za razvoj, naš je imperativ da stvorimo okruženje koje će visokoobrazovane kadrove zadržati u Distriktu, kao što su lica sa visokom stručnom spremom koja

⁵ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH”, broj: 18/17

posjeduju kvalifikacije u oblastima koje su prema važećim analizama tržišta rada i potrebama javnog sektora Distrikta, utvrđene kao deficitarne, odnosno za kojima postoji povećana potražnja na tržištu.

2.2. Ključne preporuke

Na osnovu sveobuhvatne situacione analize stanja socijalnog stanovanja u Distrikту, moguće je formulisati nekoliko ključnih preporuka koje predstavljaju strateške pravce za razvoj predmetne oblasti. Ove preporuke se temelje na identifikovanim izazovima, institucionalnim kapacitetima, zakonskom okviru i demografskim, ekonomskim i socijalnim pokazateljima:

a) Unapređenje institucionalnog kapaciteta i međusektorske koordinacije

Analiza ukazuje na značajnu ulogu koju imaju različiti institucionalni akteri Distrikta – od nadležnog Odjeljenja, Ureda za upravljanje javnom imovinom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured), preko Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge – Pododjeljenje za socijalnu zaštitu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pododjeljenje za socijalnu zaštitu) do Vlade Distrikta. Stoga, potrebno je formalizovati i operativno osnažiti međusektorsku saradnju, uključujući redovno usaglašavanje akcionih planova, jačanje kapaciteta za praćenje i evaluaciju, te uspostavu stalnog tijela za koordinaciju politika socijalnog stanovanja.

b) Planirano i fazno proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja

Iako Distrikt trenutno raspolaže sa 52 stambene jedinice, a dodatnih 60 se gradi, potrebe višestruko nadilaze raspoložive kapacitete. Preporučuje se usvajanje plana upravljanja i proširenja fonda stanova socijalnog stanovanja koji će uključivati i adaptaciju zapuštenih objekata, prenamjenu javne imovine, te podsticanje javno-privatnih partnerstava i donatorskih projekata.

c) Uvođenje održivih mehanizama finansiranja

Za održivost sistema, neophodno je institucionalizovati mehanizme finansiranja koji podrazumijevaju kombinaciju budžetskih sredstava, prihoda od zakupnina, donacija, te eventualnog uvođenja posebnih fondova ili naknada po principu solidarnosti. Također, preporučuje se planiranje reinvestiranja prihoda u održavanje i proširenje fonda.

d) Jačanje socijalne funkcije i kriterija pristupa

S obzirom na rastuće potrebe i ranjivost korisničkih grupa, sistem dodjele stanova socijalnog stanovanja treba dodatno osigurati socijalnu pravednost kroz precizno definirane i redovno ažurirane kriterije, uključujući socijalne anamneze, participaciju socijalne zaštite i podrške, kao i uvođenje bodovnog sistema zasnovanog na socioekonomskom statusu.

e) Uspostavljanje efikasnog sistema praćenja i evaluacije

Predlaže se uspostava integrisanog informacionog sistema koji bi omogućio praćenje stambenih jedinica, korisnika, trajanja korištenja, plaćanja i subvencija te redovnu evaluaciju učinaka programa socijalnog stanovanja u smislu smanjenja siromaštva, socijalne inkluzije i stabilizacije zajednice.

f) Razvoj podzakonskih akata i operativnih vodiča

Zakon stvara kvalitetan normativni okvir, ali je za njegovu punu operativnost nužno donijeti sve predviđene podzakonske akte i razviti priručnike koji jasno definišu procedure dodjele, upravljanja, održavanja i kontrole korištenja stanova socijalnog stanovanja, kao i intervencijske mehanizme u slučaju zloupotreba.

g) Jačanje svijesti i promocija socijalnog stanovanja kao javnog dobra

Preporučuje se provođenje kontinuiranih kampanja i edukacija u zajednici o značaju socijalnog stanovanja kao prava, a ne povlastice, čime bi se smanjila stigmatizacija korisnika i ojačala društvena kohezija. U tom kontekstu, Distrikt može koristiti i međunarodne primjere, poput austrijskog modela, kao inspiraciju za oblikovanje inkluzivnog i univerzalnog pristupa.

h) Proaktivno djelovanje u demografskom i migracionom kontekstu

Uzimajući u obzir negativne trendove prirodnog priraštaja i migracija, politika socijalnog stanovanja treba da bude integrisana sa širim mjerama pronatalitetne i povratničke politike, nudeći stambene rješenja mladim parovima, povratnicima i kadrovima neophodnim za razvoj lokalne privrede.

Gore navedene preporuke predstavljaju osnov za izgradnju održivog, pravednog i inkluzivnog sistema stambenog zbrinjavanja koji odgovara na potrebe savremenog društva i ranjivih skupina građana, što je detaljno razrađeno u operativnom dijelu Strategije u donjem dijelu.

3. SWOT analiza i strateško fokusiranje

S ciljem izrade Strategije, Radna grupa je izvršila prikupljanje podataka od javnih ustanova i institucija Distrikta. Kako je to već navedeno, u Prilogu 2 Strategije je predstavljena situaciona analiza zasnovana na povratnim informacijama koje su pristigle kao odgovori na postavljene upite javnim ustanovama i institucijama Distrikta, na osnovu upita od strane Odjeljenja. Kao sinteza svih navedenih aktivnosti, analiza i istraživanja u SWOT analizi je prikazano trenutno stanje sistema socijalnog stanovanja u Distriktu, a na osnovu činjenice da SWOT analiza (analiza prednosti, slabosti, šansi i prijetnji) predstavlja most između sadašnjeg stanja, koje je utvrđeno situacionom analizom, i željenog budućeg stanja koje se definiše Strategijom. Ovaj koncept daje sistematsku analizu prijetnji i prilika, kao i njihovo usaglašavanje s jakim i slabim stranama.

3.1. Tabela SWOT analize

Tabela 1: SWOT analiza

<i>SNAGE</i>	<i>MOGUĆNOSTI/PRILIKE</i>
- Jedinstveno uređenje i status Distrikta unutar BiH - Povoljan geostrateški položaj i prometni značaj Distrikta - Prisustvo međunarodnog faktora - Usvojen Zakon o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH - Postojanje stambenih jedinica za potrebe socijalnog stanovanja - Postojanje socijalnog stanovanja u praksi prije donošenja Zakona o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH - Postojanje službe koja se bavi problematikom ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata - Budžet BDBiH	- Korištenje Zakona o javno-privatnom partnerstvu kao modela za bolje iskorištavanje resursa za zajedničko, kooperativno djelovanje javnog sektora s privatnim sektorom u oblasti socijalnog stanovanja - Mogućnost korištenja EU fondova - Primjena Zakona o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH - Kreiranje preduslova za dolazak novih investitora - Mogućnost realizacije novih stambenih projekata za socijalno stanovanje putem: implementacije projekata na nivou BiH, sa individualnim donatorima, putem kreditnih sredstava i drugih izvori finansiranja

- Uređen sistem socijalne zaštite kroz zakonsku regulativu - Zakon o javno-privatnom partnerstvu u BDBiH - Zakon o javnoj imovini u BDBiH - Usvojena Strategija razvoja BDBiH - Postojanje zakonske regulative iz oblasti prostornog uređenja i građenja Distrikta - Razvijen institucionalni okvir - Značajni prirodni resursi BDBiH - Raznolik nevladin sektor za pružanje usluga i partnersku saradnju - Uspostavljen sistem kontrole korištenja stanova socijalnog stanovanja	- Jačanje saradnje s dijasporom - Edukacija šire javnosti o značaju socijalnog stanovanja i koristi za cjelokupnu zajednicu od ovog vida stambenog zbrinjavanja - Bolja socijalna uključenost ugroženih kategorija stanovništva - Neiskorišteno zemljište sa potrebnom infrastrukturom u Distriktu pogodno za izgradnju stanova za socijalno stanovanje - Postojeći neuslovni stanovi u vlasništvu Distrikta mogu bit stanovi socijalnog stanovanja kroz obnovu, sanaciju ili adaptaciju
<i>SLABOSTI</i> - Nepostojanje centra za socijalni rad kao javne ustanove - Nepostojanje kvalitetnih i verifikovanih baza podataka - Određeni broj stambenih jedinica ne ispunjava tehnički standard za socijalno stanovanje odnosno ne postoje tehnički prihvatljive stambene jedinice - Nedovoljni ljudski i materijalni resursi za potrebe funkcionisanja službi - Nepostojanje sistematizovanih radnih mjesta, koja će se baviti pitanjima socijalnog stanovanja - Nedovoljan iznos sredstava planiranih budžetom za potrebe proširenja fonda stanova socijalnog stanovanja putem izgradnje novih stambenih jedinica socijalnog stanovanja - Nedovoljan iznos sredstava planiranih budžetom za potrebe održavanja postojećeg fonda stanova socijalnog stanovanja - Nedovoljan stambeni fond prema postojećim potrebama - Sve nepovoljnija starosna struktura, koja će imati za posljedicu povećanje lica u stanju potrebe za socijalnim stanovanjem - Nepovoljna migraciona kretanja: odlazak mladih, odlazak stručnih kadrova, odlazak čitavih porodica van Distrikta i BiH - Sporo rješavanje imovinskopravnih odnosa	<i>PRIJETNJE</i> - Nizak stepen realizacije u provođenju strateških dokumenata - Opća ekonomska situacija i aktuelne lokalne i regionalne prilike i stalna politička previranja - Komplikovane i spore administrativne procedure i nedovoljno atraktivan poslovni ambijent za investiranje - Pojava elementarnih nepogoda: poplave, zemljotresi, klizišta... - Pojačanje negativnih efekata zbog uticaja svjetske ekonomske krize - Nagle promjene kretanja na tržištu kapitala i na stambenom tržištu - Međunarodne migracije

- **Nedostatak baze podataka zanimanja za kojima postoji povećana potražnja na tržištu rada**
- **Nizak nivo kulture stanovanja i brige za stanove socijalnog stanovanja.**

3.2. Strateško fokusiranje

Strateškim fokusiranjem su se odredili strateški pravci i ključna usmjerenja Strategije kao i najkritičniji izazovi i preporuke, odnosno prioriteti koji zahtijevaju strateške intervencije. Sam postupak izrade strateških fokusa je podrazumijevao „izvlačenje“ strateških fokusa iz nalaza situacione i SWOT analize na način da su se identifikovale stvarne i potencijalne prednosti Distrikta u ovom smislu te relevantne oblasti socijalnog stanovanja, te su iste stavljene u kontekst ključnih izazova i vanjskog okruženja (prilika i prijetnji). S tim u vezi, za ključna usmjerenja Strategije definisani su sljedeći strateški fokusi:

Tabela 2: Ključni strateški fokusi Strategije

Strateški fokus 1.	Unapređenje institucionalnog i administrativnog kapaciteta za upravljanje socijalnim stanovanjem
Strateški fokus 2.	Proširenje i unapređenje fonda stanova socijalnog stanovanja
Strateški fokus 3.	Podizanje svijesti i jačanje socijalne uključenosti korisnika

Cilj prvog strateškog fokusa je osigurati efikasan, transparentan i koordiniran sistem upravljanja socijalnim stanovanjem kroz jačanje institucionalne infrastrukture, ljudskih resursa i digitalnih kapaciteta. Time se omogućava brža i kvalitetnija realizacija politika socijalnog stanovanja, kao i bolja usmjerenost ka stvarnim potrebama korisnika.

Pretpostavke za realizaciju ovog strateškog fokusa uključuju:

- Uspostavljanje Centra za socijalni rad kao samostalne javne ustanove, s jasno definisanom ulogom u sistemu socijalnog stanovanja
- Razvijanje i održavanje centralizovane baze podataka koja integriše informacije o korisnicima, stambenom fondu, potrebama i dostupnim resursima
- Izrada sistematizacije radnih mjesta u relevantnim institucijama, uključujući specijalizovane pozicije za socijalno stanovanje
- Osiguranje redovne i sistemske edukacije zaposlenih o zakonodavnim okvirima, politikama i dobrim praksama u domenu socijalnog stanovanja
- Digitalizacija upravljanja kroz razvoj IT alata za evidenciju, praćenje i izvještavanje o stambenim potrebama i intervencijama.

Drugi strateški fokus, proširenje i unapređenje fonda stanova socijalnog stanovanja, za cilj ima povećati obim i kvalitet dostupnog fonda stanova socijalnog stanovanja kako bi se odgovorilo na rastuće potrebe posebnih kategorija stanovništva. Paralelno, cilj je i unaprijediti tehničku ispravnost i funkcionalnost postojećih stambenih jedinica.

Osnovne pretpostavke za realizaciju gore navedenog drugog strateškog fokusa su:

- Osiguranje stalnih budžetskih sredstava za gradnju, rekonstrukciju i održavanje stanova socijalnog stanovanja
- Identifikacija i urbanistička aktivacija postojećeg neiskorištenog zemljišta s infrastrukturom pogodnom za izgradnju
- Adaptacija i revitalizacija postojećih neuslovnih stanova u vlasništvu Distrikta kroz projekte obnove
- Korištenje javnog-privatnog partnerstva (JPP) kao modela za izgradnju i upravljanje stambenim fondom
- Pristupanje EU fondovima, kreditnim sredstvima i donacijama, uključujući angažman dijaspe
- Primjena građevinskih i tehničkih standarda, uključujući one koji se odnose na energetska efikasnost i pristupačnost za ranjive grupe.

Konačno, ali ne manje bitno, jeste **treći strateški fokus** koji teži smanjenju stigmatizacije, informisanju građana i osnaživanju korisnika za aktivno učešće u zajednici. Odnosno, ovaj fokus za cilj ima povećati vidljivost i prihvatanje koncepta socijalnog stanovanja u javnosti, uz istovremeno jačanje socijalne uključenosti korisnika.

Osnovne pretpostavke za realizaciju trećeg strateškog fokusa su:

- Pokretanje informativno-edukativnih kampanja putem medija i javnih događaja o značaju socijalnog stanovanja
- Saradnja s nevladinim organizacijama i lokalnim zajednicama na projektima socijalne inkluzije
- Razvijanje programa podrške korisnicima, uključujući psiho-socijalnu pomoć, pristup obrazovanju i tržištu rada
- Podsticanje aktivnog učešća korisnika u upravljanju zajedničkim prostorima i donošenju odluka na nivou zajednica
- Uspostavljanje mehanizama za praćenje i podršku kulturi stanovanja, uključujući edukaciju o pravima i obavezama korisnika stanova.

Gore navedeni strateški fokusi nude dugoročnu održivost i efikasnost sistema socijalnog stanovanja u Distriktu, uz istovremeno smanjenje slabosti i prijetnji koje su prepoznate kroz SWOT analizu.

4. Vizija Strategije i strateški ciljevi sa indikatorima

4.1. Izjava vizije

Vizija Strategije je definisana kao sažeta izjava koja predstavlja zajedničku fokusiranu predodžbu željene promjene kojoj će Strategija doprinijeti. Vizija se zasniva na zaključcima situacione analize i služi kao osnov za utvrđivanje strateških ciljeva, a u svrhu definisanja vizije, kao podloga za rad su se koristili prethodno utvrđeni i opisani strateški fokusi, postojeća vizija iz Strategije razvoja Distrikta 2021–2027. te najizraženije prednosti ili odrednice koje govore o dugoročno željenoj poziciji socijalnog stanovanja a koje su definisane u situacionoj analizi. Nakon toga, prijedlozi su sublimirani u formulaciji izjave o viziji⁶, koja glasi:

⁶ Vizija ističe tri ključna elementa: društvena odgovornost – naglašava ulogu institucija i zajednice u brizi za ugrožene kategorije, ravnopravnost pristupa – fokus na inkluzivnost i jednakost u korištenju resursa te sigurno i održivo stanovanje – podrazumijeva kvalitet, dugoročnost i funkcionalnost stambenih rješenja.

„Brčko distrikt BiH – društveno odgovorna i uključiva zajednica u kojoj svi građani imaju ravnopravan pristup sigurnom, dostojanstvenom i održivom stanovanju.“

4.2. Strateški ciljevi s indikatorima

Slijedom prethodno utvrđenih strateških razvojnih pravaca i izjave o viziji, definisani su strateški ciljevi kao izraz onoga što se želi postići u periodu važenja Strategije odnosno, oblasti unutar kojih je nužno djelovati. Prilikom definisanja strateških ciljeva je vođeno računa o dva aspekta:

a) Prvi aspekt podrazumijeva nastavak procesa “izvlačenja” strateških ciljeva iz prethodno utvrđenih strateških fokusa (3 strateška fokusa) strateških ciljeva postavljenih unutar Strategije razvoja Distrikta odnosno, formulisanje strateških ciljeva na osnovu utvrđenih strateških razvojnih pravaca, kroz razmatranje najvažnijih ulaznih podataka iz pripremljene situacione i SWOT analize, kako je to predstavljeno u prethodnim poglavljima.

b) Drugi aspekt se odnosi na potrebu da su se prilikom definisanja strateških ciljeva razmotrili strateški dokumenti viših nivoa vlasti i preispitala mogućnost preuzimanja relevantnih ciljeva iz tih dokumenata ukoliko oni u potpunosti oslikavaju razvojne potrebe. Radi se, dakle, o postupku tokom kojeg se vodilo računa o poveznicama strateških ciljeva sa nalazima situacione analize, kao i o usklađenosti sa strateškim pravcima i strateškim ciljevima viših nivoa vlasti te Agendom 2030 i SDG okvirom, a posebno u kontekstu principa da “niko nije izostavljen” iz razvojnih procesa.

Strateški ciljevi su formulisani na način da su ostvarivi u vremenskom periodu važenja strateškog dokumenta, odnosno do 2035. godine, te mjerljivi uz pomoć objektivno provjerljivih indikatora (*SMART indikatora*). Svaki pojedinačni strateški cilj označen je rednim brojem, a uporedo s definisanjem strateškog cilja, utvrđeni su i prateći indikatori/pokazatelji, na nivou indikatora uticaja.

U situaciji kada prilikom definisanja određenih indikatora uticaja nisu postojali dostupni podaci niti je moguće njihovo redovno praćenje tokom perioda implementacije Strategije, takvi indikatori su prilagođeni. U situaciji kada ni to nije bilo moguće, onda se koristilo kvalitativnim izvorima podataka, kao što su odgovori na upite relevantnih aktera tokom izrade situacione analize. Imajući sve prethodno u vidu, definisani su sljedeći strateški ciljevi Strategije, kako slijedi:

Tabela 3. Strateški ciljevi Strategije sa indikatorima

	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2025.)	Ciljna vrijednost (2036.)
STRATEŠKI CILJ 1: JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I UNAPREĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA SOCIJALNIM STANOVANJEM	Broj uspostavljenih i funkcionalnih sistematizovanih radnih mjesta za upravljanje socijalnim stanovanjem	0	2
	Broj obuka realizovanih za službenike/institucije u oblasti socijalnog stanovanja godišnje	0	Minimalno 20
	Stepen zadovoljstva korisnika sistemom socijalnog stanovanja (u procentima na	Odredit će se krajem 2026.godine	+10% na godišnjem nivou

	osnovu godišnje ankete)		
STRATEŠKI CILJ 2: POVEĆANJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA FONDA STANOVA SOCIJALNOG STANOVANJE	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2024.)	Ciljna vrijednost (2036.)
	Broj izgrađenih stambenih jedinica	0	60
	Broj rekonstruisanih/adaptiranih stambenih jedinica u vlasništvu Distrikta	0	3
	Broj korisnika stanova socijalnog stanovanja sa kojima je zaključen ugovor	34	Minimalno 150

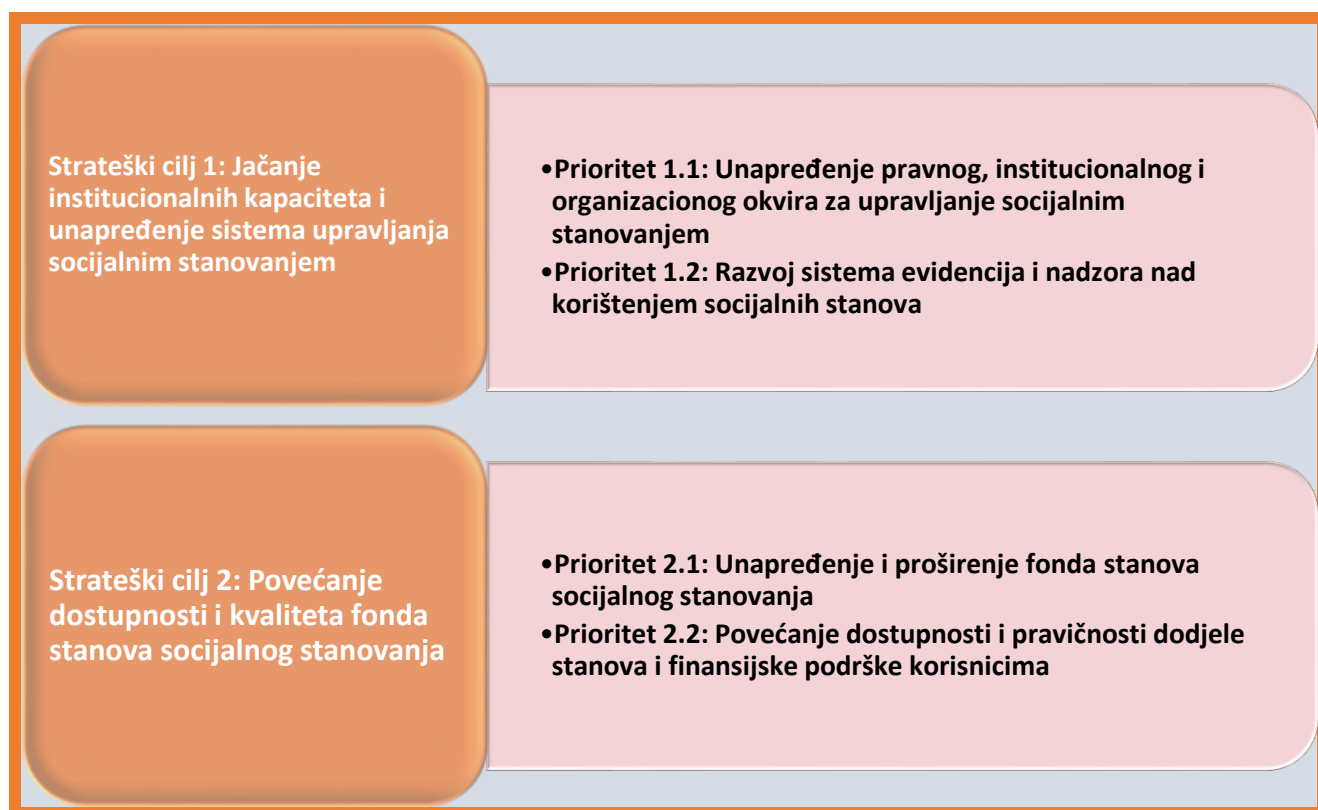
5. Prioriteti i mjere sa indikatorima

Postupak utvrđivanja prioriteta se sproveo na način da se, na osnovu zaključaka i rezultata izvedenih tokom definiranja strateške platforme, vizije i strateških ciljeva (i strateških fokusa), razmatrali mogući prijedlozi prioriteta kroz dvije (međuzavisne) dimenzije:

- Kroz prvu dimenziju, prioritet je razmatran kao polje djelovanja u okviru strateškog cilja, gdje utvrđeno polje djelovanja usmjerava aktere budućih strateških intervencija ka postizanju odgovarajućih i mjerljivih (višestrukih, dugoročnih, optimalnih i sinergijskih) ishoda, koji će dovesti do željene promjene na nivou strateškog cilja;
- Kroz drugu dimenziju definisanja prioriteta su se nastojali utvrditi smjerovi djelovanja, pri čemu se prioriteti fokusiraju na one razvojne faktore na čije se djelovanje može (institucionalno, partnerski ili resursno) uticati kroz buduće razvojne intervencije. Ovdje su se uzele u obzir identifikovane komparativne prednosti područja ili sektora koje mogu postati prioritetni razvojni faktori ili smjerovi djelovanja, a vezano za oblasti od interesa za razvoj socijalnog stanovanja.

Istovremeno s definisanjem prioriteta, određeni su i prateći indikatori na nivou krajnjeg rezultata koji ukazuju na konkretnu promjenu koja će se desiti kod ciljnih grupa mjera i prioriteta ili u okviru određene sektorske djelatnosti (strateškog cilja). Prilikom definisanja indikatora krajnjeg rezultata na nivou prioriteta, polazne vrijednosti su u najvećem broju slučajeva proizašli iz prethodno urađene situacione analize ili uvida u stanje i potrebe, a u slučajevima kada je to bilo moguće i adekvatno, razmotrena je mogućnost preuzimanja i povezanih indikatora iz strategije/akcionog plana „višeg nivoa“ vlasti. Dakle, prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. U tom smislu, definisani prioriteti su grupisani pod relevantnim strateškim ciljevima kako je to prezentovano na Slici 1.

Slika 1: Prioriteti grupisani po strateškim ciljevima

5.1. Pregled prioriteta sa indikatorima i pripadajućim mjerama

Detaljnija razrada prioriteta se predstavlja kroz mjere, koje predstavljaju skupove srodnih sadržajnih elemenata u okviru jednog konkretnog područja planirane strateške intervencije (područja djelovanja). Kao takve, mjere su definisane da lakše, kreativnije i efektivnije osmisle konkretne projekte i aktivnosti (u skladu s dostupnim sredstvima iz budžeta Distrikta i vanjskih finansijskih izvora). Mjere predstavljaju najvažniji aspekt razrade Strategije, jer daju glavni sadržaj budućim intervencijama. U tehničkom smislu, mjere su gradivni elementi za kasniju razradu projekata i aktivnosti te ključna poveznica s postupkom operativnog planiranja, odnosno, podloga za izradu trogodišnjih i godišnjih planova rada, planova i budžeta Distrikta i nadležnih organa uprave ili institucija Distrikta.

Stoga, prioriteti za Strateški cilj 1, uključujući pripadajuće mjere, prikazani su u donjem dijelu, a u sklopu svakog prioriteta su definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata s početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 4: Prioriteti za strateški cilj 1 sa pripadajućim mjerama

STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem	Indikator (krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2025)	Ciljna vrijednost (2036)
PRIORITETI			
Prioritet 1.1: Unapređenje pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za upravljanje socijalnim stanovanjem			
	Stepen usklađenosti podzakonskih akata sa Zakonom o socijalnom stanovanju Brčko distriktu BiH	0	100%
	Broj institucija koje su izvršile reorganizaciju radnih mjesta za rad na poslovima socijalnog stanovanja	0	Minimalno 2
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
Mjera 1.1.1. Izrada i usvajanje podzakonskih akata propisanih Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH			
Mjera 1.1.2. Reorganizacija radnih mjesta u skladu sa Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH			
Mjera 1.1.3. Osiguravanje upisa vlasništva, etažiranje i upis ograničenja raspolaganja u zemljišne knjige			
Prioritet 1.2. Razvoj sistema evidencija i nadzora nad korištenjem socijalnih stanova	Postojanje funkcionalne baze podataka za socijalno stanovanje	NE	DA
	Stepen ažurnosti podataka u evidenciji	0	100%
	Broj obavljenih redovnih revizija korisnika	1	3
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
Mjera 1.2.1. Uspostava i vođenje evidencija o stanovima socijalnog stanovanja			
Mjera 1.2.2. Kontrola korištenja i revizija korisnika stanova socijalnog stanovanja			

Prioriteti za Strateški cilj 2 s pripadajućim mjerama prikazani su u narednoj Tabeli. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata s početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 5: Prioriteti za Strateški cilj 2 sa pripadajućim mjerama

Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanje	Indikator (krajnjeg rezultata)	Polazna vrijednost (2025)	Ciljna vrijednost (2036)
PRIORITETI			
	Broj novih završenih stambenih objekata	0	3
	Izrađen i usvojen plan održavanja stanova socijalnog stanovanja	NE	DA
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
Mjera 2.1.1. Završetak izgradnje novih stambenih objekata, rekonstrukcija i adaptacija neuslovnih stambenih jedinica			

Mjera 2.1.2. Izgradnja novih stambenih jedinica u vlasništvu Distrikta**Mjera 2.1.3. Donošenje Plana održavanja stanova socijalnog stanovanja**

	Procenat smanjenja prigovora na postupak dodjele stanova socijalnog stanovanja	Odredit će se na početku mjerenja realizacije strategije	-20%
	Broj korisnika subvencija	1	20

PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA**Mjera 2.2.1. Dodjela stanova socijalnog stanovanja korisnicima u potrebi****Mjera 2.2.2. Plaćanje zakupnine i subvencioniranje troškova zakupnine****Mjera 2.2.3. Promovisanje socijalnog stanovanja uz podršku sredstava za informisanje****5.2. Ključni strateški projekti****Ključni strateški projekat 1. Izgradnja tri nova stambena objekta sa po osam stanova socijalnog stanovanja**

Izgradnja tri nove stambene zgrade sa po osam stanova socijalnog stanovanja u okviru mjere 2.1.2. predstavlja ključni strateški projekat za socijalno stanovanje u Distriktu, jer istovremeno odgovara na najkritičnije potrebe sistema, osnažuje institucionalne kapacitete i donosi konkretne, mjerljive i dugoročne rezultate u oblasti socijalne sigurnosti i jednakog pristupa osnovnim pravima građana. Ova mjera je direktno povezana sa strateškim ciljem 2 – Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja, čime se ne tretira samo kvantitativni aspekt problema, već se uvodi i kvalitativni pomak kroz uvođenje energetske efikasnosti i tehnički modernih rješenja. Projektom je planirano proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja sa 24 stana socijalnog stanovanja. Ovim se značajno doprinosi smanjenju pritiska na postojeće kapacitete i smanjenju listi čekanja, s obzirom na demografske i socijalne pokazatelje koji ukazuju na porast broja lica u stanju potrebe. Društveni značaj ovog projekta ogleda se i u tome što predstavlja sistemski, a ne *ad hoc* pristup razvoju socijalnog stanovanja. Kroz planiranje, projektovanje, budžetsku pripremu i integraciju stanova u postojeći fond, Distrikt gradi održivu osnovu za pravednu raspodjelu resursa i efikasnije upravljanje stambenim pitanjima. Istovremeno, ulaganje u nove jedinice omogućava implementaciju savremenih standarda energetske efikasnosti, čime se dugoročno smanjuju troškovi održavanja, ali i doprinosi zaštiti okoliša – što ovaj projekat čini dijelom šireg pristupa održivom razvoju. Konačno, strateška vrijednost ove mjere se ogleda i u njenoj fiskalnoj i implementacionoj realnosti: jasno su definisani nosioci, izvori finansiranja, indikatori uspjeha i vremenski okvir (2027–2036) – pogledati Prilog 1, što omogućava njeno uključivanje u srednjoročne i dugoročne budžetske i razvojne planove. Projekat time ne samo da doprinosi jačanju socijalne kohezije, već i afirmiše odgovornu i proaktivnu ulogu javne uprave u izgradnji jednakopravnog i solidarnog društva. U tom kontekstu, ovaj projekat nije samo infrastrukturna mjera, već instrument javne politike koji osigurava dostojanstvo, sigurnost i inkluziju onih koji su najčešće na marginama društvenog interesa.

6. Provjera međusobne usklađenosti Strategije

Provjera međusobne usklađenosti uključuje referiranje na konkretne strateške ciljeve i prioritete iz strateških dokumenata viših nivoa vlasti za koje se strateški ciljevi, prioriteti i mjere iz Strategije direktno vežu, kako slijedi:

Tabela 6: Usklađenost Strategije sa drugim, višim strateškim dokumentima

Strateški dokument „višeg“ nivoa	Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz Strategije
STRATEGIJA RAZVOJA BRČKO DISTRIKTA BiH 2021-2027	
Strateški cilj 2: Razvijen i socijalno pravedan sistem javnih usluga za unapređenje kvaliteta života svih stanovnika Brčko distrikta BiH – prioritet 2.3.	Strateški cilj 2 – Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja, direktno doprinosi ostvarenju ovog cilja jer tretira pristup dostojanstvenom i priuštivom stanovanju kao socijalno pravo, a ne tržišnu privilegiju.
STRATEGIJA ZA MLADE BRČKO DISTRIKTA BiH 2022-2026	
STRATEŠKI CILJ 2 Unaprijeđeni sistemi i usluge podrške mladima u polju socijalne brige, informisanja i zdravlja stvaraju bolji ambijent za život mladih Brčko distrikta BiH.	Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja • Prioritet 2.1: Unapređenje i proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja, • Prioritet 2.2: Povećanje dostupnosti i pravičnosti dodjele stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima
STRATEGIJA SOCIJALNOG UKLJUČIVANJA BRČKO DISTRIKTA BiH 2021–2027	
Strateški ciljevi: Prevenција siromaštva i socijalne isključenosti Jačanje kapaciteta institucija socijalne zaštite Razvoj pristupačnih i održivih socijalnih usluga	Oba strateška cilja i sve mjere su u potpunosti usklađene sa strateškim ciljevima Strategijom socijalnog uključivanja Brčko distrikta BiH 2021–2027, posebno u segmentima koji se odnose na unapređenje institucionalnog okvira i povećanje dostupnosti socijalnog stanovanja.
STRATEGIJA RAZVOJA SISTEMA SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE U FEDERACIJI BiH 2024–2030	
Strateški ciljevi: - Smanjenje siromaštva i ublažavanje njegovih posljedica - Osnaživanje i ubrzanje inkluzije marginalizovanih pojedinaca i grupa. - Jačanje institucionalnih mehanizama i kapaciteta	Strateški cilj 1 i pripadajući prioriteti direktno se odnose na treći cilj ove strategije, fokusirajući se na unapređenje institucionalnih kapaciteta i sistema upravljanja socijalnim stanovanjem. Također, Strateški cilj 2 je u skladu s prvim ciljem strategije, jer se odnosi na povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja, što doprinosi smanjenju siromaštva
OKVIR ZA REALIZACIJU CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA U BOSNI I HERCEGOVINI 2030	
Cilj održivog razvoja 1: Iskorijeniti siromaštvo u svim njegovim oblicima svugdje- SDG BiH cilj 1.3.: „Povećati obuhvat socijalnom zaštitom i pomoći za najugroženije kategorije.“	Strateški cilj 2 – Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja, direktno adresira jedan od ključnih oblika urbanog siromaštva – nedostatak sigurnog i pristupačnog stanovanja.
Cilj 10: Smanjiti nejednakosti unutar i među državama- Relevantan SDG BiH cilj 10.2.: „Osnažiti socijalnu i ekonomsku uključenost svih, bez obzira na starost, spol, invaliditet, etničku pripadnost i slično.“	Prioriteti 2.2 i 1.2 doprinose smanjenju društvenih nejednakosti putem pravedne raspodjele javnih resursa, socijalne podrške, te evidencija koje osiguravaju transparentnost u dodjeli stanova socijalnog stanovanja.
Cilj 11: Učiniti gradove i naselja inkluzivnim, sigurnim, otpornim i održivim -Relevantni SDG BiH	Strateški cilj 2 i konkretna mjera 2.1.2 (izgradnja novih stanova socijalnog stanovanja) doprinose ostvarenju

ciljevi: 11.1.: „Do 2030. godine obezbijediti pristup sigurnom i pristupačnom stanovanju za sve.“ 11.3.: „Poboljšati inkluzivno urbano planiranje i upravljanje.“	SDG 11 kroz povećanje kapaciteta javnog stambenog fonda, energetske efikasne gradnju i inkluzivne mehanizme raspodjele.
Cilj 16: Promovisati mirna i inkluzivna društva i razviti efektivne institucije - Relevantni SDG BiH ciljevi: 16.6.: „Razviti efektivne, odgovorne i transparentne institucije.“ 16.7.: „Osigurati inkluzivne procese odlučivanja i učešće građana.“	Strateški cilj 1, naročito prioritet 1.1 o institucionalnom jačanju i 1.2 o razvoju sistema nadzora i evidencija, direktno doprinosi jačanju kapaciteta uprave i uspostavljanju sistemske odgovornosti u sektoru koji utiče na osnovna ljudska prava.

7. Indikativni finansijski okvir

Tabela u donjem dijelu prikazuje indikativni finansijski okvir realizacije kako slijedi:

Tabela 7: Indikativni finansijski okvir realizacije Strategije

INDIKATIVNI FINANSIJSKI OKVIR					
ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA					
Redni broj i oznaka	Struktura finansiranja (u %)	Ukupno KM	Budžet Brčko distrikta BiH (KM)	Ostali izvori	
				(KM)	Izvor sredstava
STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem	0,72%	80.000	80.000	0	
Prioritet 1.1: Unapređenje pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za upravljanje socijalnim stanovanjem	100,00%	80.000	80.000	0	
Mjera 1.1.1. Izrada i usvajanje podzakonskih akata propisanih Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH		0	0	0	
Mjera 1.1.2. Reorganizacija radnih mjesta u skladu sa Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH		50.000	50.000	0	
Mjera 1.1.3. Osiguravanje upisa vlasništva, etažiranje i upis ograničenja raspolaganja u zemljišne knjige		30.000	30.000	0	

Prioritet 1.2. Razvoj sistema evidencija i nadzora nad korištenjem stanova socijalnog stanovanja	0,00%	0	0	0	
Mjera 1.2.1. Uspostava i vođenje evidencija o stanovima socijalnog stanovanja		0	0	0	
Mjera 1.2.2. Kontrola korištenja i revizija korisnika stanova socijalnog stanovanja		0	0	0	
Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja	99,28%	11.060.000	9.060.000	2.000.000	
Prioritet 2.1: Unapređenje i proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja	99,46%	11.000.000	9.000.000	2.000.000	
Mjera 2.1.1. Završetak izgradnje novih stambenih objekata, rekonstrukcija i adaptacija neuslovnih stambenih jedinica		6.000.000	6.000.000	0	
Mjera 2.1.2. Izgradnja novih stambenih jedinica u vlasništvu Distrikta		5.000.000	3.000.000	2.000.000	Eksterni izvori finansiranja
Mjera 2.1.3. Donošenje Plana održavanja stanova socijalnog stanovanja		0	0	0	
Prioritet 2.2. Povećanje dostupnosti i pravičnosti dodjele stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima	0,54%	60.000	60.000	0	
Mjera 2.2.1. Dodjela stanova socijalnog stanovanja korisnicima u potrebi		0	0	0	
Mjera 2.2.2. Plaćanje zakupnine i subvencioniranje troškova zakupnine		30.000	30.000	0	
Mjera 2.2.3. Promovisanje socijalnog stanovanja uz podršku sredstava za informisanje		30.000	30.000	0	
Ukupno iz strateškog dokumenta**	100,00%	11.140.000,00	9.140.000,00	2.000.000,00	
PREGLED PO IZVORIMA					
(iznosi u KM i procenti)					
Budžet Brčko distrikta BiH (KM)				Ostali izvori	
9.140.000				2,000,000	
82,05%				17,95%	

8. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju

Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju je propisan Metodologijom za izradu strateških, odnosno implementacionih dokumenata. Drugim riječima, nosilac izrade strateškog dokumenta, u ovom slučaju Odjeljenje, definiše okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i vrednovanje i ovaj okvir sadrži opis odgovornosti institucija nadležnih za provođenje, praćenje, izvještavanje i vrednovanje, opis postupaka, dinamiku praćenja, izvještavanja i vrednovanja u odnosu na napredak u implementaciji. Imajući prethodno u vidu, u narednoj tabeli je dat pregled aktivnosti i odgovornosti, opis postupaka i dinamika provođenja, praćenja, izvještavanja i evaluacije Strategije kako slijedi.

Tabela 8: Pregled aktivnosti i odgovornosti za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju Strategije

Aktivnosti	Nadležnost / institucija	Opis postupka	Dinamika
Priprema mehanizama i alata za praćenje i izvještavanje o ostvarenju Strategije	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Sva odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH	Nakon usvajanja Strategije, nadležno odjeljenje će pripremiti tabelarni prikaz indikatora praćenja i izvještavanja o ostvarenju mjera, prioriteta i strateških ciljeva Strategije	U roku od 3 mjeseca od dana usvajanja dokumenta.
Priprema trogodišnjih i godišnjih planova rada Odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH, uključujući mjere iz Strategije	Nosilac procesa: Nosioци mjera Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH (kroz usvajanje Akcionog plana) I Skupština Brčko distrikta BiH (kroz usvajanje Budžeta Brčko distrikta BiH)	Na osnovu trogodišnjeg akcionog plana, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera će na zahtjev Odjeljenja za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH dostaviti plan projekata i aktivnosti a koji će biti uključen u ažurni trogodišnji plan, na nivou svake kalendarske godine.	U roku propisanom Pravilnikom o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata
Uključivanje mjera, projekata i aktivnosti u plan Budžeta (za narednu godinu)	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera. Učesnici procesa: Direkcija za finansije Brčko distrikta BiH	Nakon usvajanja akcionog plana od strane Vlade Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera će uključiti mjere, projekte i aktivnosti u plan Budžeta za narednu godinu	U roku propisanom Zakonu o budžetu Brčko distrikta BiH
Praćenje i privlačenje eksternih izvora finansiranja projekata	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Nadležna	Nakon usvajanja akcionog plana od strane Vlade Brčko distrikta BiH, početkom svake kalendarske godine, Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i	Do kraja januara/siječnja svake godine

	odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera	stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH će nadležnim odjeljenjima Vlade Brčko distrikta i institucijama Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera dostaviti mjere, projekte i aktivnosti za koje je potrebno pokušati privući eksterne izvore finansiranja.	
Praćenje provođenja Godišnjeg plana implementacije Strategije	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera	Počevši od 2026 godine, Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH će dostaviti nadležnim odjeljenjima Vlade Brčko distrikta i institucijama Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera, tabelarni prikaz indikatora praćenja i izvještavanja o ostvarenju mjera, prioriteta i strateških ciljeva Strategije na izvještavanje o provođenju Godišnjeg plana implementacije Strategije	Do kraja decembra/prosinca svake kalendarske godine
Izrada godišnjih izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera u svakoj od mjera	Počevši od 2026. godine, Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH će izraditi godišnji izvještaj o realizaciji Godišnjeg plana implementacije Strategije.	Do kraja januara/siječnja svake kalendarske godine za prethodnu godinu
Uspostavljanje i unapređenje saradnje sa relevantnim zakonodavnim i izvršnim organima	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH, nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta i institucije Brčko distrikta BiH koji su definisani kao nosioci mjera	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH će vršiti redovnu komunikaciju sa relevantnim zakonodavnim i izvršnim organima u svrhu što efikasnije implementacije Strategije na redovnoj osnovi	Kontinuirano tokom kalendarske godine i po potrebi
Pokretanje procesa srednjoročne evaluacije implementacije Strategije	Nosilac procesa: Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH Učesnici procesa: Vlada Brčko distrikta BiH	Sredinom 2030. godine, a na osnovu planiranih sredstava u budžetu, Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH će angažovati eksternog eksperta/preduzeće	Juli/Srpanj 2030

		za proces evaluacije Strategije	
--	--	---------------------------------	--

9. Sažeti pregled strateškog dokumenta

Redni broj i oznaka	Naziv	Indikatori i finansijski izvori		
1	STRATEŠKI CILJ 1: JAČANJE INSTITUCIONALNIH KAPACITETA I UNAPREĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA SOCIJALNIM STANOVANJEM	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj uspostavljenih i funkcionalnih sistematizovanih radnih mjesta za upravljanje socijalnim stanovanjem	0	2
		Broj obuka realizovanih za službenike/institucije u oblasti socijalnog stanovanja godišnje	0	Minimalno 20
		Stepen zadovoljstva korisnika sistemom socijalnog stanovanja (u procentima na osnovu godišnje ankete)	Odredit će se krajem 2025.godine	+10% na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		80,000	80,000	0
1.1.	Prioritet 1.1. Unapređenje pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za upravljanje socijalnim stanovanjem	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Stepen usklađenosti podzakonskih akata sa Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH	0	100%
		Broj institucija koje su izvršile reorganizaciju radnih mjesta za rad na poslovima socijalnog stanovanja	0	Minimalno 2
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		80,000	80,000	0
1.1.1.	Mjera 1.1.1. Izrada i usvajanje podzakonskih akata propisanih Zakonom o socijalnom	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj izrađenih i usvojenih podzakonskih akata na osnovu Zakona o socijalnom stanovanju u	3	5

	stanovanju u Brčko distriktu BiH	Brčko distriktu BiH		
		Procenat obučenih uposlenika o novim propisima	0%	100%
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		0	0	0
1.1.2.	Mjera 1.1.2. Reorganizacija radnih mjesta u skladu sa Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj uspostavljenih novih radnih mjesta za socijalno stanovanje	0	2
		Broj službenika raspoređenih ili obučenih za rad na poslovima socijalnog stanovanja	1	5
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		50,000	50,000	0
1.1.3.	Mjera 1.1.3. Osiguravanje upisa vlasništva, etažiranje i upis ograničenja raspolaganja u zemljišne knjige	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj upisanih objekata u zemljišne knjige	0	6
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		30,000	30,000	0
1.2.	Prioritet 1.2. Razvoj sistema evidencija i nadzora nad korištenjem socijalnih stanovanja	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Stepen ažurnosti podataka u evidenciji	0	100%
		Broj obavljenih redovnih revizija korisnika	1	3
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		0	0	0
1.2.1.	Mjera 1.2.1. Uspostava i vođenje evidencija o stanovima socijalnog stanovanja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj uspostavljenih evidencija	1	3
		Broj evidentiranih ugovora	34	150
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		0	0	0
1.2.2.	Mjera 1.2.2. Kontrola korištenja i revizija korisnika stanova socijalnog stanovanja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj izvršenih kontrola	12	12
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		0	0	0
2	STRATEŠKI CILJ 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj izgrađenih stambenih jedinica	0	60
		Broj rekonstruisanih/adaptirani	0	3

		h stambenih jedinica u vlasništvu Distrikta		
		Broj korisnika stanova socijalnog stanovanja sa kojima je zaključen ugovor	34	Minimalno 150
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		11,060,000	9,060,000	2,000,000
2.1.	Prioritet 2.1: Unapređenje i proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novoizgrađenih stambenih jedinica	0	24
		Izrađen i usvojen plan održavanja stanova socijalnog stanovanja	NE	DA
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		11,000,000	9,000,000	2,000,000
2.1.1.	Mjera 2.1.1. Završetak izgradnje novih stambenih objekata, rekonstrukcija i adaptacija neuslovnih stambenih jedinica	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat stanova socijalnog stanovanja koji ispunjavaju tehničke i energetske standarde	Odredit će se na početku implementacije	95%
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		6.000,000	6.000,000	0
2.1.2.	Mjera 2.1.2. Izgradnja novih stambenih jedinica u vlasništvu Distrikta	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novih korisnika smještenih u novoizgrađene stanove socijalnog stanovanja	0	Minimalno 24
		Procenat novih stanova socijalnog stanovanja koji ispunjavaju standarde energetske efikasnosti	0	100%
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		5.000,000	3.000,000	2.000,000
2.1.3.	Mjera 2.1.3. Donošenje Plana održavanja stanova socijalnog stanovanja	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj stanova obuhvaćenih planom	0	100 %
		Prosječan broj intervencija po stanu godišnje u okviru plana održavanja socijalnih stanova	0	Najmanje 2 intervencije godišnje po stanu
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		0	0	0
2.2.	Prioritet 2.2. Povećanje dostupnosti i pravičnosti dodjele	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat smanjenja prigovora na postupak	Odredit će se ne početku mjerenja	-20%

	stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima	dodjele stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima	realizacije strategije	
		Broj korisnika subvencija	1	50
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		60,000	60,000	0
2.2.1.	Mjera 2.2.1. Dodjela stanova socijalnog stanovanja korisnicima u potrebi	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj raspisanih javnih poziva	0	Minimalno 5
		Broj prijava na javne pozive	0	Minimalno 50 po pozivu
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		0	0	0
2.2.2.	Mjera 2.2.2. Plaćanje zakupnine i subvencioniranje troškova zakupnine	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat uplaćenih zakupnina	0	100%
		Broj zahtjeva za subvencioniranje zakupnine	1	50
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		30,000	30,000	0
2.2.3.	Mjera 2.2.3. Promovisanje socijalnog stanovanja uz podršku sredstava za informisanje	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj sredstava informisanja u kojima će biti dostupne informacije o socijalnom stanovanju.	2	Minimalno 3 na godišnjem nivou
		Ukupno (KM)	Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)
		30,000	30,000	0

10. Prilozi

Prilog 1. Detaljan pregled mjera

Veza sa strateškim ciljem	
STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem	
Prioritet	Prioritet 1.1: Unapređenje pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za upravljanje socijalnim stanovanjem
Naziv mjere	Mjera 1.1.1. Izrada i usvajanje podzakonskih akata propisanih Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera podrazumijeva izradu i formalno usvajanje svih neophodnih podzakonskih akata predviđenih Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH, kako bi se omogućila njegova cjelovita implementacija u praksi. Mjera obuhvata: – definisanje procedura za dodjelu i korištenje stanova socijalnog stanovanja,

	– kriterije za utvrđivanje statusa korisnika, – način formiranja i ažuriranja evidencija, – mehanizme za kontrolu i praćenje korištenja stanova socijalnog stanovanja, – pravila za obračun i plaćanje zakupnine i održavanje stanova socijalnog stanovanja, – druga tehnička i organizaciona pravila u vezi sa upravljanjem fonda stanova socijalnog stanovanja. Mjera je ključna za funkcionisanje sistema, jer osigurava pravnu sigurnost i operativnu jasnoću u radu institucija zaduženih za provođenje politike socijalnog stanovanja.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2028
	Broj izrađenih i usvojenih podzakonskih akata na osnovu Zakona o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH	3	5
	Procenat obučanih uposlenika o novim propisima	0%	100%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Usvajanjem podzakonskih akata stvara se pravna osnova za dosljednu, transparentnu i efikasnu implementaciju Zakona o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH. Mjera omogućava jasno definisane procedure i uloge svih aktera, što doprinosi boljoj institucionalnoj koordinaciji, smanjenju pravne nesigurnosti i administrativnih prepreka, te jačanju povjerenja korisnika i javnosti u sistem socijalnog stanovanja. Također, ova mjera je osnova za funkcionalnost svih ostalih operativnih mjera u okviru Strategije, čime direktno doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 1.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Za ovu mjeru nisu potrebna finansijska sredstva.		
Period implementacije mjere	2026–2028.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH, Ured za upravljanje javnom imovinom, Vlada Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Svi građani i građanke Brčko distrikta BiH.		

Veza sa strateškim ciljem	STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem
Prioritet	Prioritet 1.1: Unapređenje pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za upravljanje socijalnim stanovanjem
Naziv mjere	Mjera 1.1.2. Reorganizacija radnih mjesta u skladu sa Zakonom o

	socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH		
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Mjera podrazumijeva analizu postojećeg kadrovskog okvira i provođenje reorganizacije radnih mjesta u institucijama i službama koje su nadležne za implementaciju politike socijalnog stanovanja. To uključuje izradu novih sistematizacija i redefinisane opisa poslova u skladu sa zahtjevima Zakona o socijalnom stanovanju Brčko distrikta BiH, kao i uspostavu novih radnih mjesta koja će se specijalizovano baviti planiranjem, dodjelom, praćenjem i upravljanjem fondom stanova socijalnog stanovanja. Reorganizacija treba da se omogući uspostavljanje jasno definisanih nadležnosti, bolju operativnu povezanost među sektorima i službama Brčko distrikta BiH, te efikasnije odgovaranje na potrebe korisnika.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenljivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Broj uspostavljenih novih radnih mjesta za socijalno stanovanje	0	2
	Broj službenika raspoređenih ili obučenih za rad na poslovima socijalnog stanovanja	1	5
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Ova mjera direktno doprinosi jačanju institucionalnih kapaciteta za socijalno stanovanje jer stvara preduslove za profesionalno, odgovorno i koordinirano djelovanje službi. Funkcionalna reorganizacija omogućava da sistem bude odgovorniji, brži u donošenju odluka i osjetljiviji na potrebe korisnika. Pored toga, reorganizacija kadrova jača održivost sistema socijalnog stanovanja, jer osigurava da propisi ne ostanu „mrtvo slovo na papiru“, već da postoje konkretni kapaciteti za njihovu provedbu.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan trošak implementacije mjere iznosi 50.000,00 KM, pri čemu će sredstva biti osigurana iz Budžeta Brčko distrikta BiH.		
Period implementacije mjere	2026–2036.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Sve institucije i službe koje su nadležne za implementaciju politike socijalnog stanovanja, Vlada Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Korisnici stanova socijalnog stanovanja.		

Veza sa strateškim ciljem	STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem
Prioritet	Prioritet 1.1: Unapređenje pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za upravljanje socijalnim stanovanjem
Naziv mjere	Mjera 1.1.3. Osiguravanje upisa vlasništva, etažiranje i upis ograničenja raspolaganja u zemljišne knjige

Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Mjera obuhvata pravno i tehničko uređenje statusa stambenih jedinica koje su namijenjene za socijalno stanovanje. To podrazumijeva: • etažiranje objekata, • upis vlasništva nad stanovima socijalnog stanovanja i objektima u korist Brčko distrikta BiH, • upis posebnih ograničenja raspolaganja (npr. zabrana otuđenja, vremensko ograničenje korištenja, posebne obaveze korisnika) u zemljišne knjige. Ova mjera omogućava pravnu sigurnost imovine namijenjene za socijalno stanovanje, kao i jasne i provjerljive pravne odnose između Distrikta i korisnika. Time se sprječavaju potencijalne zloupotrebe, nezakonita raspolaganja i stvara osnova za dugoročno održivo upravljanje fondom stanova socijalnog stanovanja		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Broj upisanih objekata	0	6
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Mjera značajno doprinosi uspostavljanju pravne i imovinske sigurnosti u sistemu socijalnog stanovanja. Etažiranjem i upisom vlasništva omogućava se transparentno upravljanje fondom stanova socijalnog stanovanja i pravovremeno planiranje ulaganja i održavanja. Upis ograničenja raspolaganja štiti javni interes i sprečava zloupotrebu prava korištenja. Dugoročno, ova mjera omogućava održivo, plansko i zakonito upravljanje imovinom Distrikta, te predstavlja temelj za profesionalizaciju sistema socijalnog stanovanja.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan trošak implementacije mjere iznosi 30.000,00 KM pri čemu će sredstva biti osigurana iz budžeta Brčko distrikta BiH.		
Period implementacije mjere	2026–2036.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH i nadležna odjeljenja Vlade Brčko distrikta BiH i druge institucije Distrikta		
Ciljne grupe	Korisnici sistema socijalnog stanovanja		

Veza sa strateškim ciljem	STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem
Prioritet	Prioritet 1.2. Razvoj sistema evidencija i nadzora nad korištenjem socijalnih stanovanja
Naziv mjere	Mjera 1.2.1. Uspostava i vođenje evidencija o stanovima socijalnog stanovanja

Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Mjera podrazumijeva uspostavljanje jedinstvenog i digitalizovanog sistema evidencija koji će obuhvatiti sve stanove namijenjene za socijalno stanovanje u Distriktu. Sistem treba sadržavati podatke o: • lokaciji, kvadraturi i tehničkom stanju stanova socijalnog stanovanja, • statusu imovinskopravnih odnosa, • korisnicima (trenutnim i prethodnim), • dinamici korištenja i održavanja stanova socijalnog stanovanja, • finansijskim aspektima (zakupnine, subvencije, troškovi održavanja), • evidentiranim slučajevima nepravilnosti ili oštećenja. Vođenje evidencije omogućava efikasnije upravljanje fondom stanova socijalnog stanovanja, planiranje budućih ulaganja, transparentnost dodjele i upotrebe stanova socijalnog stanovanja, kao i jačanje kontrole i odgovornosti u sistemu.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenljivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Broj uspostavljenih evidencija	1	3
	Broj zaključenih ugovora	34	150
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Ova mjera osigurava transparentno, tačno i kontinuirano praćenje resursa namijenjenih za socijalno stanovanje. Kroz digitalizovanu evidenciju moguće je pravovremeno identificirati potrebe za održavanjem, rekonstrukcijom ili prenamjenom stambenih jedinica, kao i prevenirati zloupotrebe i nelogične raspodjele. Dugoročno, ovaj sistem postaje ključni alat za planiranje, izvještavanje i donošenje odluka u oblasti socijalnog stanovanja, te direktno doprinosi unapređenju upravljanja i profesionalizaciji sektora.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Za ovu mjeru nisu potrebna finansijska sredstva.		
Period implementacije mjere	2026–2036.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko i Ured za upravljanje javnom imovinom		
Ciljne grupe	Korisnici sistema socijalnog stanovanja		

Veza sa strateškim ciljem		STRATEŠKI CILJ 1 : Jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema upravljanja socijalnim stanovanjem		
Prioritet	Prioritet 1.2. Razvoj sistema evidencija i nadzora nad korištenjem socijalnih stanovanja			
Naziv mjere	Mjera 1.2.2. Kontrola korištenja i revizija korisnika stanova socijalnog stanovanja			
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Mjera podrazumijeva uspostavu i primjenu sistema redovne kontrole načina korištenja stanova socijalnog stanovanja, kao i reviziju statusa korisnika koji borave u tim stambenim jedinicama. Ključne aktivnosti uključuju: • provjere da li korisnici koriste stanove socijalnog stanovanja u skladu sa ugovorom i propisanim uslovima, • identifikaciju neregularnosti, odnosno korištenje suprotno ugovoru o zakupu, • reviziju ispunjenosti kriterija za socijalno stanovanje (promjene imovinskog stanja, zaposlenosti, porodične situacije), • izradu pravilnika za provođenje kontrola i revizija, • pokretanje mjera sankcionisanja ili raskida ugovora u slučajevima zloupotrebe. Cilj mjere je očuvanje pravičnosti, efikasnosti i zakonitosti sistema kroz transparentno i odgovorno upravljanje korisničkim pravima. Drugim riječima, mjera podrazumijeva vršenje kontrole korištenja i stanja stanova socijalnog stanovanja i redovnog plaćanja zakupnine, komunalnih i drugih usluga u skladu sa ugovorom o zakupu na mjesečnom nivou i redovna revizija korisnika stanova socijalnog stanovanja na svake tri godine uz mogućnost vanredne revizije.			
Ključni strateški projekti	Nije primjenljivo			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036	
	Broj izvršenih kontrola stambenih jedinica	12	12	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Ova mjera jača odgovornost i pravičnost u sistemu socijalnog stanovanja kroz uspostavljanje kontrole nad dodijeljenim javnim resursima. Redovna revizija korisnika osigurava da stanove socijalnog stanovanja koriste oni kojima su zaista potrebni, a otkrivanjem i sankcionisanjem nepravilnosti se povećava povjerenje u sistem. Dugoročno, mjera doprinosi racionalizaciji trošenja javnih sredstava, oslobađanju zauzetih jedinica za nove korisnike i uspostavljanju održivog, odgovornog sistema socijalne zaštite.			
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Za ovu mjeru nisu potrebna finansijska sredstva.			
Period implementacije mjere	2026–2036.			

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Korisnici stanova socijalnog stanovanja

Veza sa strateškim ciljem		Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja	
Prioritet	Prioritet 2.1: Unapređenje i proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja		
Naziv mjere	Mjera 2.1.1. Završetak izgradnje novih stambenih objekata, rekonstrukcija i adaptacija neuslovnih stambenih jedinica		
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera obuhvata dovršetak započetih projekata izgradnje stambenih objekata namijenjenih za socijalno stanovanje, kao i rekonstrukciju i adaptaciju neuslovnih stambenih jedinica koje se nalaze u vlasništvu Brčko distrikta BiH. Mjera se fokusira na: - identifikaciju započetih, ali nedovršenih objekata, - planiranje i osiguranje sredstava za završetak gradnje, - tehničku procjenu stanja neuslovnih stanova u vlasništvu Distrikta, - adaptaciju, sanaciju i tehničko opremanje tih jedinica u skladu sa važećim standardima i normama za socijalno stanovanje, - integraciju obnovljenih jedinica u evidenciju i fond stanova socijalnog stanovanja za raspodjelu korisnicima. Ovom mjerom Distrikt maksimalno koristi postojeće resurse i ubrzava proširenje dostupnog stambenog fonda za socijalno ugrožene i druge kategorije stanovnika Distrikta.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenljivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Procenat stanova koji ispunjavaju tehničke i energetske standarde	Odredit će se na početku implementacije	95%
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Mjera direktno povećava broj raspoloživih stambenih jedinica za socijalno stanovanje i unapređuje njihovu kvalitetu, čime se smanjuju liste čekanja i odgovara na akutne potrebe ugroženih građana. Iskorištavanjem postojećih resursa (nedovršeni objekti i neuslovni stanovi), Distrikt djeluje racionalno, održivo i u skladu sa principima odgovornog upravljanja javnom imovinom. Također, mjera doprinosi smanjenju stambene nesigurnosti, poboljšanju životnog standarda korisnika i ostvarenju vizije dostupnog, sigurnog i dostojanstvenog stanovanja za sve.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan trošak implementacije mjere iznosi 6.000.000,00 KM za period 2026–2036. godine, pri čemu su sredstva osigurana iz Budžeta Brčko distrikta BiH.		
Period implementacije	2026–2036.		

mjere	
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja, Vlada Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Svi stanovnici Distrikta koji su u potrebi za socijalnim stanovanjem.

Veza sa strateškim ciljem		Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja		
Prioritet	Prioritet 2.1: Unapređenje i proširenje fonda — stanova socijalnog stanovanja			
Naziv mjere	Mjera 2.1.2. Izgradnja novih stambenih jedinica u vlasništvu Distrikta			
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera obuhvata planiranje, projektovanje i realizaciju novih investicionih projekata izgradnje stambenih jedinica koje će biti u vlasništvu Distrikta i namijenjene za socijalno stanovanje. Glavne aktivnosti uključuju: - identifikaciju i urbanističku pripremu građevinskog zemljišta u javnom vlasništvu, - izradu projektno-tehničke dokumentacije i pribavljanje potrebnih dozvola, - osiguravanje budžetskih i/ili eksternih sredstava (grantovi, krediti, JPP modeli), - provođenje javnih nabavki za izvođenje radova, - tehnički prijem i integraciju novih jedinica u fond stanova socijalnog stanovanja. Mjera teži strateškom proširenju fonda stanova socijalnog stanovanja kako bi se zadovoljile potrebe sve većeg broja korisnika i ojačala dugoročna održivost sistema i to kroz izgradnju 3 nova stambena objekta sa po 8 stambenih jedinica.			
Ključni strateški projekti	Izgradnja 3 nova stambena objekta sa po 8 stambenih jedinica.			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036	
	Broj novih korisnika smještenih u novoizgrađene stambene jedinice	0	Minimalno 24	
	Procenat novih stambenih jedinica koji ispunjavaju standarde energetske efikasnosti	0	100%	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Ova mjera ima direktan razvojni efekat jer omogućava širenje fonda stanova socijalnog stanovanja i sistemski pristup rješavanju stambenih potreba posebnih kategorija stanovnika. Povećanjem broja stanova socijalnog stanovanja u vlasništvu Distrikta smanjuje se pritisak na postojeći fond stanova socijalnog stanovanja, a socijalno stanovanje postaje dostupnije i pravednije. Ulaganje u nove objekte omogućava primjenu savremenih tehničkih i energetske-efikasnih standarda, čime se doprinosi i smanjenju budućih troškova održavanja. Mjera jača kapacitet			

	zajednice da odgovori na socijalne izazove i podržava realizaciju vizije sigurnog, dostojanstvenog i ravnopravnog pristupa stanovanju
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Nakon završenog projektovanja, sredstva će biti planirana u Budžetu, a projekcija je 5.000.000,00 KM.
Period implementacije mjere	2026–2036.
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH, Vlada Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Svi stanovnici Distrikta koji su u potrebi za socijalnim stanovanjem.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja		
Prioritet	Prioritet 2.1: Unapređenje i proširenje fonda stanova socijalnog stanovanja		
Naziv mjere	Mjera 2.1.3. Donošenje Plana održavanja stanova socijalnog stanovanja		
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera podrazumijeva izradu i usvajanje sveobuhvatnog Plana održavanja stanova u sistemu socijalnog stanovanja, kojim će se definisati dinamika, prioriteti, finansiranje i odgovornosti za tekuće i investiciono održavanje fonda stanova socijalnog stanovanje. Mjera obuhvata: • procjenu trenutnog tehničkog stanja svih stanova u fondu stanova socijalnog stanovanja, • identifikaciju potrebnih zahvata po prioritetima (hitne intervencije, energetska efikasnost, sigurnost, sanacije), • izradu višegodišnjeg plana održavanja sa godišnjim operativnim planovima, • uspostavu mehanizama finansiranja (budžet, zajednička sredstva sa korisnicima, donacije), • definisanje odgovornosti za izvršenje i nadzor nad održavanjem. Plan će služiti kao ključni alat za očuvanje vrijednosti javne imovine, zaštitu korisnika i racionalno upravljanje javnim sredstvima.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Postotak stanova socijalnog stanovanja obuhvaćenih planom	0	100%
	Prosječan broj intervencija po stanu godišnje u okviru plana održavanja socijalnih stanova	0	Najmanje 2 intervencije godišnje po stanu

Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta - strateškom cilju	Mjera omogućava sistemsko upravljanje održavanjem stanova socijalnog stanovanja, čime se direktno doprinosi očuvanju kvaliteta i sigurnosti stambenih jedinica u javnom vlasništvu. Redovno i plansko održavanje sprečava propadanje objekata, smanjuje troškove hitnih sanacija i produžava vijek trajanja fonda stanova socijalnog stanovanja. Ujedno, korisnicima se osigurava dostojanstven i siguran boravak, što je u skladu sa principima socijalne pravde i vizijom Strategije. Mjera jača i odgovornost institucija prema javnoj imovini i doprinosi ukupnoj održivosti sistema socijalnog stanovanja.
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Za ovu mjeru nisu potrebna finansijska sredstva.
Period implementacije mjere	2027–2028.
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH
Nosioci mjere	Ured za upravljanje javnom imovinom, Vlada Brčko distrikta BiH
Ciljne grupe	Svi stanovnici Distrikta koji su u potrebi za socijalnim stanovanjem.

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja		
Prioritet	Prioritet 2.2. Povećanje dostupnosti i pravičnosti dodjele stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima		
Naziv mjere	Mjera 2.2.1. Dodjela stanova socijalnog stanovanja korisnicima u potrebi		
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Ova mjera obuhvata sve aktivnosti vezane za transparentnu, pravičnu i zakonitu dodjelu stanova socijalnog stanovanja licima koja ispunjavaju propisane uslove, u skladu sa Zakonom o socijalnom stanovanju u Brčko distriktu BiH i podzakonskim aktima. Mjera uključuje: javno oglašavanje i prijem zahtjeva za stanove socijalnog stanovanja, administrativnu i socijalnu provjeru ispunjenosti kriterija korisnika, bodovanje i rangiranje zahtjeva prema jasno definisanim pravilima, donošenje odluka o dodjeli stanova socijalnog stanovanja i zaključenje ugovora o korištenju, vođenje evidencije o dodijeljenim stanovima socijalnog stanovanja i korisnicima. Poseban fokus je na zaštiti najugroženijih kategorija (samohrani roditelji, žrtve nasilja, osobe s invaliditetom, starije osobe, porodice sa maloljetnom djecom, itd.) i osiguravanju da dodjela bude oslobođena diskriminacije, klijentelizma ili arbitarnosti.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenljivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Broj raspisanih javnih poziva	0	Minimalno 5

	Broj prijava na javne pozive	0	Minimalno 50 po pozivu
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Mjera ima direktan društveni i socijalni efekat jer omogućava pristup sigurnom stanovanju za one koji sami ne mogu riješiti stambeno pitanje. Pravičnom dodjelom stanova socijalnog stanovanja postiže se socijalna pravda, smanjuju se rizici od beskućništva, marginalizacije i stambene nesigurnosti. Mjera također doprinosi kredibilitetu i povjerenju javnosti u institucije, jer demonstrira pravednost i transparentnost javne politike. Dugoročno, omogućava integraciju ranjivih grupa u zajednicu, čime se jača socijalna kohezija i ostvaruje vizija uključive zajednice sa jednakim šansama za dostojanstven život.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Za ovu mjeru nisu potrebna finansijska sredstva.		
Period implementacije mjere	2026–2036.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja		
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH,		
Ciljne grupe	Svi stanovnici Distrikta koji su u potrebi za socijalnim stanovanjem.		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja
Prioritet	Prioritet 2.2. Povećanje dostupnosti i pravičnosti dodjele stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima
Naziv mjere	Mjera 2.2.2. Plaćanje zakupnine i subvencioniranje troškova zakupnine
Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Zakupnina se koristi za održavanje fonda stanova socijalnog stanovanja, zakupnina se uplaćuje na poseban podračun u okviru JRT Brčko i prihod je Ureda za upravljanje javnom imovinom, dok podračun sadrži poseban saldo za svaku stambenu zgradu iz fonda stanova socijalnog stanovanja. Kontrolu uplate zakupnine vrši Ured. Troškovi zakupnine se mogu djelimično ili u cijelosti subvencionirati u skladu sa Zakonom socijalnog stanovanja u Brčko distriktu BiH i podzakonskim aktom. Ova mjera podrazumijeva uspostavljanje sistema finansijske podrške korisnicima socijalnog stanovanja kroz potpuno ili djelimično pokrivanje troškova zakupnine, u zavisnosti od njihove imovinske i socijalne situacije. Mjera obuhvata: • izradu kriterija i procedura za ostvarivanje prava na subvenciju, • procjenu imovinskog stanja i životnih okolnosti korisnika, • određivanje procenta subvencije (do 100%) u skladu sa pravilnicima,

	• usmjeravanje sredstava iz budžeta za ovu svrhu i/ili korištenje eksternih izvora, • praćenje namjenskog korištenja subvencija i dinamike plaćanja zakupnine. Mjera ima za cilj da smanji finansijsko opterećenje za najugroženije korisnike.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenjivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Procenat uplaćenih zakupnina	0	100%
	Broj zahtjeva za subvencioniranje zakupnine	1	50
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Mjera ima direktan uticaj na očuvanje socijalne stabilnosti korisnika koji nemaju dovoljno sredstava za pokrivanje troškova stanovanja, posebno u vrijeme ekonomske neizvjesnosti ili u slučaju privremenog gubitka prihoda. Subvencioniranje zakupnine smanjuje rizik od beskućništva, obezbjeđuje stambenu sigurnost i omogućava korisnicima da zadrže fokus na drugim aspektima integracije (obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje). Doprinosi društvenoj koheziji i ostvarivanju osnovnog ljudskog prava na dom, te učvršćuje sistem socijalne zaštite kao pouzdan i fleksibilan odgovor na potrebe zajednice.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan trošak implementacije mjere iznosi 30.000,00 KM za period 2026–2028. godine, pri čemu će sredstva biti osigurana iz Budžeta Brčko distrikta BiH.		
Period implementacije mjere	2026–2028.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Korisnici stanova socijalnog stanovanja kojima je utvrđeno pravo na subvencioniranje zakupnine.		

Veza sa strateškim ciljem	Strateški cilj 2: Povećanje dostupnosti i kvaliteta fonda stanova socijalnog stanovanja
Prioritet	Prioritet 2.2. Povećanje dostupnosti i pravičnosti dodjele stanova socijalnog stanovanja i finansijske podrške korisnicima
Naziv mjere	Mjera 2.2.3. Promovisanje socijalnog stanovanja uz podršku sredstava za informisanje

Opis mjere s okvirnim područjima djelovanja	Mjera 2.2.3. usmjerena je na unapređenje dostupnosti informacija o mogućnostima socijalnog stanovanja, posebno među ranjivim i marginalizovanim grupama stanovništva. Promocija će se realizovati kroz strukturirane i inkluzivne kampanje u sredstvima javnog informisanja, uključujući lokalne i regionalne medije, društvene mreže, kao i štampane materijale u zajednicama. Kampanje će obuhvatiti informisanje o postojećim i planiranim socijalnim stambenim jedinicama, uslovima za prijavu, pravima i obavezama korisnika, te će uključivati i edukativni sadržaj o principima socijalne inkluzije i antidiskriminacije. Posebna pažnja će se posvetiti grupama kao što su mladi bez roditeljskog staranja, osobe sa invaliditetom, samohrani roditelji, povratnici, te starije osobe bez adekvatnog smještaja.		
Ključni strateški projekti	Nije primjenljivo		
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori	Polazne Vrijednosti 2024	Ciljne Vrijednosti 2036
	Broj sredstava informisanja u kojima će biti dostupne informacije o socijalnom stanovanju.	2	Minimalno 3 na godišnjem nivou
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju strateškog cilja	Promocija socijalnog stanovanja kroz sredstva informisanja ima višestruke razvojne efekte. Prije svega, doprinosi smanjenju neinformisanosti među stanovništvom, naročito u zajednicama koje su nedovoljno informisane ili isključene iz digitalnih tokova. Time se povećava pristup informacijama, ali i povjerenje građana u javne mehanizme podrške. Dugoročno, mjera jača socijalnu koheziju i podstiče uključivanje ranjivih grupa u procese odlučivanja, planiranja i korištenja javnih resursa. Transparentno informisanje doprinosi i efikasnijem korištenju postojećih kapaciteta za socijalno stanovanje, te može povećati stepen iskorištenosti stanova socijalnog stanovanja koji su u funkciji socijalne zaštite. Mjera direktno podržava ostvarenje strateškog cilja kroz kreiranje osnove za inkluzivnije društvo u kojem informacije postaju alat jednakih mogućnosti, a ne privilegija.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Ukupan trošak implementacije mjere iznosi 30.000,00 KM za period 2026–2036. godine, pri čemu će sredstva biti osigurana iz Budžeta Brčko distrikta BiH svake godine po 3.000 KM.		
Period implementacije mjere	2026–2036.		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Nosioci mjere	Odjeljenje za raseljena lica, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko distrikta BiH		
Ciljne grupe	Svi stanovnici Distrikta.		

Pravni okvir za izradu strategije

Pravo na dostojno stanovanje je jedno od osnovnih ljudskih prava.⁷ Veliki broj međunarodnih dokumenata tretira oblast stanovanja dajući državama smjernice pri definisanju stambene politike. Prilikom procesa izrade Zakona vršeno je usklađivanje Zakona sa pravnom stečevinom Evropske unije. BiH je, u skladu sa potpisanim međunarodnim konvencijama i sporazumima, u obavezi da uspostavi pretpostavke za rješavanje stambenih potreba i u skladu sa tim održive modele socijalnog stanovanja za građane BiH koji sebi ne mogu samostalno na tržištu osigurati adekvatno stambeno rješenje. Različite mogućnosti i odnosi prema socijalnim pitanjima su stvorile situaciju da se kategorije koje koriste stanove po principu socijalnog stanovanja razlikuju, te da nije ni moguće, a ni potrebno, u fazi razvoja ovog instituta preslikavati provedena rješenja, pa čak i ako ona u praksi imaju izvrsne rezultate. Toliko je faktora koji utiču na te rezultate da je u ovom trenutku nemoguće predvidjeti status tih faktora u BiH u budućnosti, pa samim tim i njihov uticaj koji će imati na uspostavljanje instituta socijalnog stanovanja u lokalnim zajednicama u BiH. Vrlo je bitno iz pozitivnih iskustava u ovoj oblasti zemalja u svijetu sagledavati u kojim se sve pravcima ova oblast može razvijati uporedo s razvojem društva i svijesti o potrebi rješavanja ovakvih socijalnih pitanja. S tim u vezi, posmatranje udjela korištenja stanova po principu socijalnog stanovanja određenih kategorija korisnika u svijetu također može poboljšati gledište i jedan vizionarski pristup pri kreiranju fonda stanova socijalnog stanovanja za iznajmljivanje u BiH. Migracioni procesi u BiH, te potrebe za kadrovima ili zainteresovanim licima koji trebaju razvijati specifične grane lokalne privrede mogu biti samo neki od pokazatelja da za socijalno stanovanje u lokalnim zajednicama ima više potrebe nego što su to ranjive grupe ili kategorije koje su sada u prioritetu stambenog zbrinjavanja. Pravni okvir unutar kojeg se uređuju pitanja socijalnog stanovanja podrazumijeva međunarodne dokumente i instrumente za zaštitu ljudskih prava te domaći pravni okvir. BiH je potpisivanjem niza međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima preuzela obavezu da svima na svojoj teritoriji, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu, osigura socijalnu pomoć i zaštitu. Preuzimanje ove obaveze ne znači da je država u obavezi da izgradi stan za svaku porodicu, ali je u obavezi da preduzme odgovarajuće korake do maksimuma raspoloživih resursa kako bi postigla punu realizaciju prava koja se priznaju potpisanim dokumentima, naročito kroz usvajanje odgovarajućeg pravnog okvira.

Nadležnost za pitanja stambenih politika u BiH kao i za oblasti u vezi sa ovim politikama (socijalna zaštita i uređenje prostora) imaju entiteti, Distrikt i niži nivoi vlasti što za rezultat ima širok domaći pravni okvir i više institucionalnih mehanizama, odnosno tijela i procedura putem kojeg se ovaj pravni okvir provodi.

Ustav BiH ne predviđa nadležnost države u oblasti stambene politike, tako da ova problematika prvenstveno spada u nadležnost entiteta i Distrikta. Ipak, pojedina ministarstva Vijeća ministara BiH u skladu sa odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH⁸ imaju odgovornosti koje se, općenito govoreći, mogu podvesti i pod obaveze iz domena socijalnog stanovanja. Primjera radi, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) ima obavezu da prati implementaciju međunarodnih ugovora o ljudskim pravima, a Ministarstvo pravde treba

⁷ Opća deklaracija o ljudskim pravima, 1948, član 25.

⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09

osigurati da su svi zakoni u BiH na svim nivoima kompatibilni s međunarodnim ugovorima. Pravni okvir iz kojeg državni nivo vlasti crpi određene nadležnosti u pogledu stambene politike, pored obaveza preuzetih potpisivanjem međunarodnih dokumenata, podrazumijeva Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH⁹, Zakon o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH¹⁰ i Revidiranu strategiju za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma¹¹. Ovaj pravni okvir određuje nadležnost Ministarstva za definisanje, usklađivanje i provođenje politika koje se tiču zaštite ljudskih prava, prava izbjeglica i raseljenih lica, praćenje provođenja Aneksa 7, kao i definisanje strateških pravaca u ovim oblastima. Koristeći naprijed navedene nadležnosti, Ministarstvo je iniciralo donošenje Strategije pristupa pravu na stanovanje u BiH, a na osnovu preporuka Komiteta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima¹² upućene BiH da usvoji stambenu strategiju kojom bi se rješavale stambene potrebe stanovništva i dodijelila sredstva za osiguravanje socijalnih stanova, posebno za osobe sa nižim primanjima, siromašne i marginalizirane grupe. Slijedom gore navedenog, zbog postojeće organizacijske strukture i različitih nivoa uprave, teško je definisati jedinstvenu socijalnu politiku na nivou BiH. „Preporuke iz Analize socijalnog stanovanja u BiH” navode da je neophodno da Vijeće ministara BiH usvoji okvirni dokument sa utvrđenim temeljnim načelima socijalne politike za BiH, koji afirmišu globalne principe i standarde u oblasti stambene politike, dok bi se strateški i operativni ciljevi politike, kao i sistemi socijalnog stanovanja utvrđivali na nivou entiteta. Kada je u pitanju održivo socijalno stanovanje, zadovoljavanje potrebe da se vlasništvo nad stambenom jedinicom definiše, ničim ne isključuje učešće i primjenu različitih modela i oblika udruživanja, kako u globalnom smislu tako i u strukturnom, tj. materijalnom smislu. Više vlasnika stambenih jedinica koji su u sistemu socijalnog stanovanja u lokalnim zajednicama, pa čak i u različitim modelima povezanosti nisu nikakva prepreka za uspostavljanje održivog sistema socijalnog stanovanja ako su ciljevi i principi korištenja stambenih jedinica isti i nezavisni od drugih segmenata. Bez obzira što razvijanje ovog modela stanovanja predstavlja u osnovi brigu države, tj. nadležnih organa uprave na različitim nivoima, za obezbjeđenje povoljnih uslova stanovanja za ciljane kategorije sa svih aspekata, uključivanje drugih struktura u obliku javnog i/ili privatnog sektora i poduzetništva može samo doprinijeti boljim rezultatima pri razvijanju socijalnog stanovanja. Upravo definisanje i obezbjeđenje navedenih osnovnih elemenata socijalnog stanovanja baziranih na realnim osnovama doprinosi da se, uz istrajavanje na primjenjivanju načela na kojima je bazirano socijalnog stanovanja (neprofitna najamnina i/ili druge pogodnosti kod stanovanja), mogu postići svi ostali pozitivni efekti koje socijalno stanovanje može i treba inicirati u lokalnim zajednicama.¹³

U Federaciji BiH kantoni imaju isključivu nadležnost za oblast stambene politike, njenog programiranja, provođenja i praćenja, kao i donošenja propisa o uređivanju i izgradnji stambenih objekata, što im daje mogućnost da pravno urede i pitanje socijalnog stanovanja. Koristeći ovu ustavnu nadležnost, Bosansko-podrinjski kanton Goražde je u julu 2013. godine usvojio Zakon o

⁹ „Službeni glasnik BiH”, broj: 5/2003, 42/2003, 26/2004, 42/2004, 45/2006, 88/2007, 35/2009, 59/2009, 103/2009, 87/2012, 6/2013, 19/2016 i 83/2017

¹⁰ „Službeni glasnik BiH”, broj: 23/99, 21/03 i 33/03

¹¹ „Službeni glasnik BiH”, broj: 78/10

¹² E/C.12/BiH/CO/1, Zaključne napomene Komiteta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, tačka 46.

¹³ CRS: Priručnik za neprofitno socijalno stanovanje, decembar, 2014.

neprofitnom-socijalnom stanovanju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde¹⁴. Ovo je prvi zakon u BiH kojim se uređuju uslovi za razvoj socijalnog stanovanja, način osiguravanja i korištenja sredstava, način dodjele i korištenja socijalnih stambenih jedinica, kao i druga pitanja od značaja za socijalno stanovanje. Isti zakon je usvojen u decembru mjesecu 2013. godine i u Zeničko-dobojskom kantonu i Unsko-sanskom kantonu, a realno je očekivati ovakve inicijative i u drugim kantonima.

Lokalne zajednice u Federaciji BiH imaju vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom koje se odnose na utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje te utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom.

U Republici Srpskoj pravni okvir je, s obzirom na ustavno uređenje, jednostavniji i podrazumijeva Ustav Republike Srpske¹⁵, Zakon o socijalnom stanovanju Republike Srpske¹⁶, Zakon o socijalnoj zaštiti¹⁷, Zakon o lokalnoj samoupravi¹⁸, Zakon o uređenju prostora i građenju¹⁹, Zakon o Fondu stanovanja²⁰ i Zakon o održavanju zgrada²¹. Vlada Republike Srpske kreira stambene politike i politike socijalne zaštite. Nadležnost za politike socijalne zaštite ima Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, dok je Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju nadležno za stambenu izgradnju i njeno finansiranje, a jedan od ciljeva ovog ministarstva je rješavanje stambenih problema socijalno ugroženih kategorija putem socijalnog stanovanja.

Lokalne zajednice u Republici Srpskoj nadležne su za usvajanje programa razvoja općine, usvajanje urbanističkih planova, izdavanje urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje, osiguravanje uslova i određivanje načina izgradnje, u oblasti stambeno-komunalnih djelatnosti za propisivanje pravila održavanja reda u stambenim zgradama, uvođenje naknade za etažne vlasnike, određivanje visine najamnine za korištenje i održavanje stanova kojima upravlja, a u oblasti socijalne zaštite za praćenje socijalnih potreba građana i utvrđivanje proširenih prava među kojima su stanovanje uz podršku, zaštićeno stanovanje i stambeno zbrinjavanje siromašnih porodica.

Činjenica da su **centri za socijalni rad** prva adresa za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne zaštite govori u prilog značaja njihove uloge kod postizanja socijalnih ciljeva, kao jednog od važnijih aspekata socijalnog stanovanja. Naime, angažman centara za socijalni rad podrazumijeva i pripremu socijalne anamneze neophodne kod odabira korisnika socijalnog stambenog zbrinjavanja i vođenje evidencije korisnika i njihovog statusa, što predstavlja značajan izvor informacija za realnije planiranje projekata socijalnog stanovanja i izbora korisnika. Također, na lokalnim nivoima na kojima se pokušava uvesti u sistem pitanje eventualnog subvencioniranja, angažman centara za socijalni rad treba biti osnov kako za pripremu kriterija i provođenje postupka osiguranja relevantne dokumentacije, tako i za evidentiranje i kontrolu primjene eventualnih subvencija.

¹⁴ „Sl. novine BPK Goražde”, broj: 9/13

¹⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 21/92 – prečišćeni tekst, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/02, 69/02, 31/03, 98/03, 115/05, 117/05, 48/11, 73/19.

¹⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 54/19

¹⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 37/12

¹⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 101/04, 42/05, 118/05

¹⁹ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 55/10

²⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 28/13

²¹ „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 101/11

U Distriktu oblast socijalnog stanovanja, do donošenja Zakona, bila je regulisana nizom odluka koje je Vlada donijela u vrijeme kada su uz pomoć donatorskih sredstava građeni višestambeni objekti namijenjeni za socijalno stanovanje te je postojala potreba da se donesu akti kojima će se regulisati ova oblast. Akti koji su se, do donošenja Zakona, primjenjivali na oblast socijalnog stanovanja u Distriktu su: Odluka o osnivanju, upravljanju, raspolaganju i korištenju fonda stanova socijalnog stanovanja uz primjenu principa socijalnog stanovanja²², Odluka o kriterijima za ostvarivanje prava na subvencioniranje zakupnine za stan²³, Odluka o visini zakupnine u objektima kolektivnog stanovanja uz primjenu principa socijalnog stanovanja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine²⁴, Odluka o kriterijima za odabir korisnika, načinu dodjele pomoći i realizaciji projekta „Sistem socijalnog stanovanja (SHS) – Razvoj integrisanog modela u teoriji i praksi“ na teritoriji Distrikta, broj: 48-000036/14 od 26. 2. 2015. godine i 4. 6. 2015. godine, Pravilnik o kriterijima i postupku odabira korisnika, dodjeli, načinu i uslovima korištenja stambenih jedinica i višestambenim zgradama izgrađenim u okviru Regionalnog stambenog programa.²⁵ Ovi akti su nastajali kao rezultat različitih projekata u okviru kojih su izgrađeni postojeći višestambeni objekti čije stambene jedinice se koriste po principu socijalnog stanovanja. Bez obzira što je faktički u Distriktu bio uspostavljen sistem socijalnog stanovanja postojala je intencija da se ova oblast reguliše zakonskim propisom. Donošenjem Zakona uspostavljen je pravni okvir za socijalno stanovanje u Distriktu koje je jedan oblik socijalne sigurnosti građana. Zakonom su na sveobuhvatan način regulisana sva pitanja vezana za oblast socijalnog stanovanja. Za socijalno stanovanje propisano je da je ono od općeg interesa za Distrikt i definisano je kao stanovanje određenog standarda koje se, uz podršku Distrikta, osigurava pojedincu ili porodici koji iz socijalnih, ekonomskih ili drugih razloga ne mogu da riješe pitanje stanovanja na zadovoljavajući način prema postojećim tržišnim uslovima kao i kategoriji lica od posebnog interesa za Distrikt utvrđenih u strateškim dokumentima. Socijalno stanovanje zasniva se na načelima ekonomske dostupnosti, pravne sigurnosti, pristupačnosti, zaštite općeg interesa, sigurnosti korištenja i trajnosti i održivosti stana socijalnog stanovanja. Stan socijalnog stanovanja može se dati u zakup na određeno vrijeme, uz sigurnost korištenja, dok traju potrebe za stambenim zbrinjavanjem korisnika stana socijalnog stanovanja uz ispunjenost općih i posebnih kriterija propisanih ovim zakonom, a izuzetno se davanje stana u zakup korisniku stana socijalnog stanovanja može vršiti u skladu sa zahtjevima donatora ili kreditora koji su osigurali finansijska sredstva za određene projekte socijalnog stanovanja. Zakonom je propisano da se stan socijalnog stanovanja osigurava kroz: obnovu, sanaciju ili adaptaciju stambenih jedinica u uništenim ili oštećenim stambenim zgradama, preuređenje postojećih objekata koji nemaju opravdanost dosadašnjeg korištenja, adaptaciju postojećih slabo opremljenih stambenih jedinica ili prostora i izgradnju novih stambenih objekata kolektivnog stanovanja u postojećim naseljima. Također je propisano da se stan socijalnog stanovanja osigurava kroz implementaciju projekata stambenog zbrinjavanja na nivou Bosne i Hercegovine, kroz druge projekte socijalnog stambenog zbrinjavanja koje Distrikt realizuje putem posebnih sporazuma s donatorima, kroz realizaciju programa stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija i na drugi način, za koji Distrikt smatra da može služiti u svrhu socijalnog stanovanja. Vlada, na prijedlog Kancelarije donosi odluku o fondu stanova socijalnog stanovanja koja sadrži identifikaciju, podatke i evidenciju stanova socijalnog stanovanja. Zakon sadrži

²² „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 44/2015

²³ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 47/2017 i 49/2017 - ispr.

²⁴ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 50/2015

²⁵ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 18/16

odredbe o tehničkim standardima koje stan socijalnog stanovanja mora zadovoljavati a propisano je i da izuzetno, korisniku stana socijalnog stanovanja se može dodijeliti manji stan socijalnog stanovanja, uz njegov pisani pristanak. Zakonom su propisani opći i posebni kriteriji za utvrđivanje korisnika stana socijalnog stanovanja. Opći kriteriji su eliminatorni, primjenjuju se u implementaciji svih projekata i odnose se na sve modele stambenog zbrinjavanja propisane ovim zakonom a posebni kriteriji služe za procjenu potreba korisnika stana socijalnog stanovanja po prioritetima i pomažu u odabiru korisnika stana socijalnog stanovanja, na transparentan način, poštujući principe jednakopravnog pristupa socijalnom stanovanju. Postupak za dodjelu stana socijalnog stanovanja pokreće Odjeljenje objavljivanjem javnog poziva, a, izuzetno, stan socijalnog stanovanja koji je izgrađen kroz projekat socijalnog stanovanja koje finansira donator ili kreditor, može se dodijeliti bez objavljivanja javnog poziva, u skladu sa postupkom i kriterijima koji zahtijeva donator ili kreditor koji osigurava finansijska sredstva za taj projekat. Postupak odabira korisnika stana socijalnog stanovanja zasniva se na principu dvostepenosti, odnosno osiguranju prava na prigovor na rang-listu za dodjelu stana socijalnog stanovanja, koju utvrdi prvostepena komisija za odabir korisnika stana socijalnog stanovanja. Konačna lista zaključuje se shodno broju slobodnih stanova socijalnog stanovanja prema strukturi stanova socijalnog stanovanja, a dodatno se sačinjava rezervna lista korisnika stana socijalnog stanovanja prema redoslijedu utvrđenih prioriteta koja se može koristiti za popunjavanje stana socijalnog stanovanja, koji nije dodijeljen u zakup nakon raspisivanja javnog poziva ili je naknadno postao dio fonda stanova socijalnog stanovanja. Na osnovu konačne liste gradonačelnik, na prijedlog Odjeljenja objavljivanjem, donosi odluku o dodjeli stana socijalnog stanovanja u zakup odabranim korisnicima stana socijalnog stanovanja i zaključuje ugovor o zakupu stana socijalnog stanovanja s odabranim korisnikom stana socijalnog stanovanja s konačne liste. Zakon sadrži odredbe o prenosu prava na socijalno stanovanje u slučaju razvoda braka ili smrti zakupca. Ukoliko tokom trajanja zakupa zakupac prestane ispunjavati opće i posebne kriterije, zakupodavac raskida ugovor o zakupu, uz otkazni rok od 30 kalendarskih dana od dana uredne dostave izjave o raskidu ugovora a ukoliko tokom trajanja zakupa dođe do promjene broja članova porodice zakupca što ne dovodi u pitanje korištenje stana socijalnog stanovanja, ali utiče na veličinu stana socijalnog stanovanja koji je dodijeljen u odnosu na broj članova porodice, zakupodavac je dužan, u skladu sa raspoloživim fondom stanova socijalnog stanovanja, dodijeliti zakupcu stan socijalnog stanovanja odgovarajuće veličine. Pobrojani su razlozi za otkaz ugovora o zakupu a otkazni rok u kome zakupodavac ili zakupac daje otkaz ugovora o zakupu stana socijalnog stanovanja traje 30 dana od dana dostavljanja otkaza ugovora o zakupu stana. Zakon sadrži detaljne odredbe o reviziji i kontroli korisnika stana socijalnog stanovanja. Zakupodavac može po službenoj dužnosti, vršiti vanrednu reviziju korisnika stanova socijalnog stanovanja a svake tri godine zakupodavac je dužan vršiti redovnu reviziju korisnika stanova socijalnog stanovanja. Revizija se vrši provjerom ispunjavanja općih i posebnih kriterija propisanih ovim zakonom. Pored revizije vrši se i kontrola korištenja i stanja stana socijalnog stanovanja i redovnog plaćanja zakupnine, komunalnih i drugih usluga u skladu sa ugovorom o zakupu. Za korištenje stana socijalnog stanovanja utvrđuje se i plaća zakupnina. Visina zakupnine utvrđena je Odlukom o visini zakupnine za stan socijalnog stanovanja²⁶ i iznosi 1 KM po m². Zakupnina se uplaćuje na poseban podračun u okviru jedinstvenog računa Trezora i prihod je Ureda, a koristi se za održavanje fonda stanova socijalnog stanovanja. Troškovi zakupnine mogu se djelimično ili u cijelosti subvencionirati. Kriteriji za ostvarivanje prava na subvencioniranje zakupnine, visinu stope subvencije zakupnine po kategorijama korisnika stana

²⁶ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 16/24

socijalnog stanovanja, postupak za ostvarivanje prava na subvencioniranje zakupnine i dokazi koje je, uz zahtjev dužan priložiti zakupac utvrđuju se odlukom koju donosi Vlada. Upravljanje fondom stanova socijalnog stanovanja je provođenje postupka raspolaganja, vođenje registra i održavanje u skladu sa Zakonom o javnoj imovini u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine²⁷. Održavanje fonda stanova socijalnog stanovanja podrazumijeva analizu stanja, planiranje obnavljanja i unapređivanja fonda stanova socijalnog stanovanja, obnavljanje kao i izvršavanje drugih zakonskih obaveza u vezi s održavanjem. Poslove održavanja fonda stanova socijalnog stanovanja vrši Ured u skladu sa Zakonom o javnoj imovini i Zakonom o održavanju stambenih zgrada u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine²⁸. Način održavanja, sigurnog i neometanog korištenja, čuvanja upotrebne i tržišne vrijednosti, staranje o investicionom i tekućem održavanju stana socijalnog stanovanja, vođenje evidencije stanova socijalnog stanovanja i ugovora o zakupu, preduzimanje i drugih mjera s ciljem domaćinskog upravljanja stanom socijalnog stanovanja i druga pitanja vezana za sadržaj propisan ovim stavom utvrđuju se Pravilnikom o održavanju fonda stanova socijalnog stanovanja koji donosi Vlada, na prijedlog Ureda. Sredstva za finansiranje fonda stanova socijalnog stanovanja u Distriktu osiguravaju se iz budžeta Distrikta, donacija, kreditnih sredstava i drugih izvora u skladu s važećim propisima. Sredstva za održavanje fonda stanova socijalnog stanovanja osiguravaju se iz prikupljene zakupnine i raspoređuju prema planu održavanja fonda stanova socijalnog stanovanja koji donosi Ured. Stanovi socijalnog stanovanja koji čine fond stanova socijalnog stanovanja su vlasništvo Distrikta i ne mogu se otkupljivati, nasljeđivati, davati u podzakup niti otuđivati. Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Upravna inspekcija. Do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom primjenjuju se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Pored Zakona, kojim je propisana obaveza donošenja Strategije, prilikom izrade Strategije uzete su u obzir odredbe Zakona o budžetu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine²⁹, Strategije razvoja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine³⁰, Pravilnika o sadržaju i metodologiji izrade, sistemu praćenja i nadzora provođenja strateških dokumenata i implementacionih dokumenata, Pravilnika o postupku utvrđivanja i načinu dokazivanja ispunjenosti općih i posebnih kriterija za dodjelu stana socijalnog stanovanja³¹, Odluke o visini zakupnine za stan socijalnog stanovanja i Odluka o fondu stanova socijalnog stanovanja³².

Socijalno stanovanje u Austriji kao primjer dobre prakse

Socijalno stanovanje podrazumijeva omogućavanje pristojnog i pristupačnog stanovanja svima koji nemaju odgovarajuće riješeno stambeno pitanje, a nisu u mogućnosti riješiti ga kupovinom stana po tržišnim uslovima. Većina evropskih zemalja ima dugogodišnju tradiciju socijalnog stanovanja. Primjeri dobrih praksi socijalnog stanovanja potencijalno predstavljaju nadahnuće za druge države, gradove i lokalne zajednice da poboljšaju svoje programe socijalnog stanovanja. Kroz primjere dobrih praksi, stvara se mogućnost ostvarivanja društva u kojemu su svi građani jednaki u smislu osiguravanja dostojnog smještaja, te jednake mogućnosti za napredak. Veličina socijalnog fonda za

²⁷ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 26/21 i 36/22

²⁸ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 19/02, 29/05, 41/07 i 02/08)

²⁹ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 34/19 i 22/23

³⁰ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 11/21

³¹ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 16/24

³² „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 22/24

socijalno stanovanje varira među zemljama, a razlike se odnose i na populaciju koja ima pravo na socijalno stanovanje. Danas je u mnogim zemljama socijalni stan namijenjen onima koji ne mogu priuštiti stan po tržišnim cijenama. Stambene politike u Evropi su prešle na tržišno orijentisane modele, a sektor socijalnog stanovanja se različito razvijao od jedne zemlje do druge, pa su i davaoci socijalnih stanova bili različiti. Davaoci socijalnih stanova mogu biti javni, privatni ili neprofitni subjekti, kao i subjekti s ograničenim profitom i zadruge.

Kod većine evropskih zemalja kriteriji podobnosti za socijalno stanovanje temelje se na nivou dohotka, državljanstvu, trenutnoj stambenoj situaciji u domaćinstvu ili drugim karakteristikama domaćinstva. Dohodovni pragovi najčešći su kriterij za određivanje prihvatljivosti. Kod socijalnog stanovanja se razlikuju univerzalni i ciljani modeli socijalnog stanovanja. Univerzalni model je model socijalnog stanovanja po kojem korisnici socijalnog stanovanja mogu biti sve socijalne grupe i pojedinci koji imaju potrebu da uz pomoć države riješe svoje stambeno pitanje. S druge strane, ciljani modeli se koncentriraju na dodjelu socijalnih stanova prvenstveno ranjivim populacijama s niskim prihodima. Primjer dobre prakse je Austrija, koja primjenjuje univerzalni model socijalnog stanovanja i ima najveći sektor socijalnog stanovanja, kao i veliki fond socijalnih stanova sa najmanje 20% ukupnog fonda za socijalno stanovanje. Počeci socijalnog stanovanja u Austriji započeli su poslije Drugog svjetskog rata, imajući cilj obnovu uništenih područja. Međutim, može se reći kako je Austrija bila nekoliko koraka iza svog glavnog grada Beča, koji je počeo razvijati socijalno stanovanje nakon Prvog svjetskog rata.³³ U Beču je Vlada Austrije uložila mnogo novca u sektor socijalnog stanovanja i učinila ga jednim od glavnih prioriteta. Danas četvrtina stanovnika grada Beča živi u tim stanovima. Sektor socijalnog stanovanja se u Austriji može podijeliti na dvije grupe, a to su subvencionirano stanovanje (Geförderte Wohnungen) i komunalni stanovi (Gemeindewohnungen). Subvencioniranim stanovanjem i komunalnim stanovima upravljaju različiti davaoci usluga koji slijede ista pravila o određivanju stanarine i kriterije prihvatljivosti.³⁴ U Austriji, oko 55% svih stanova su u vlasništvu samih stanara, od čega 45% čine kuće, a 10% stanovi. Privatno iznajmljeni stanovi čine relativno visok udio od 20%. Preostalih 25% stanova čini socijalno stanovanje, pri čemu neprofitne organizacije, poput stanarskih zadruga, posjeduju 15% stanova, dok je 10% u vlasništvu javnog sektora, uglavnom općina. Struktura tržišta nekretnina značajno se razlikuje između Beča i ostalih dijelova zemlje. U cijeloj Austriji, socijalno stanovanje čini 25% svih stanova, dok u Beču taj udio iznosi 48%.³⁵ U Beču, dugoročno planiranje i sveobuhvatan okvir politike ugrađuju socijalno stanovanje kao stalnu i široko dostupnu opciju pristupačnog stanovanja.³⁶

Kada je riječ o finansiranju, danas se austrijsko socijalno stanovanje finansira fiksnim postotkom poreza na dohodak, ali i kontribucijama za stanovanje, koje plaćaju svi zaposleni stanovnici Austrije. Stanovanje se finansira na tri različita načina, a to su izravne subvencije za izgradnju i obnovu, individualne subvencije za kućanstva s niskim primanjima i porezni podsticaji.³⁷ Austrijska Vlada daje jasne upute na svojim internetskim stranicama kako bi pomogla ljudima koji prolaze kroz proces

³³ Whitehead, Christine, Scanlon, Kath J. Socijalno stanovanje u Evropi [Social housing in Europe]. London: LSE London. 2007.

³⁴ OECD (2020): „Socijalno stanovanje: ključni dio prošle i buduće stambene politike“

³⁵ Whitehead, Christine, Scanlon, Kath J. Socijalno stanovanje u Evropi [Social housing in Europe]. London: LSE London. 2007.

³⁶ OECD (2020): Socijalno stanovanje: ključni dio prošle i buduće stambene politike“

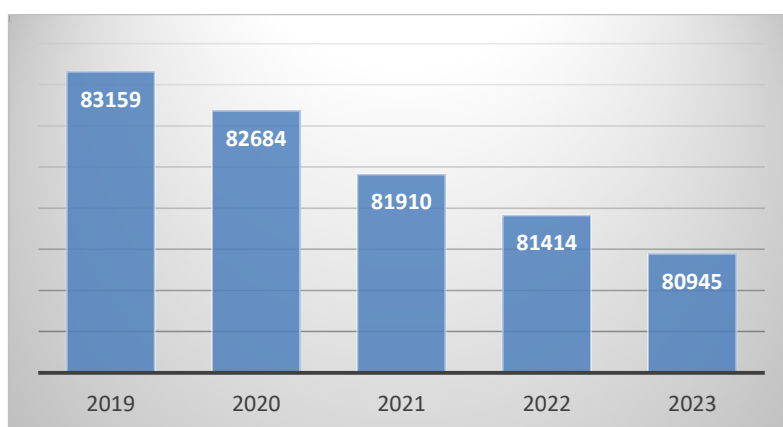
³⁷ Whitehead, Christine, Scanlon, Kath J. Socijalno stanovanje u Evropi [Social housing in Europe]. London: LSE London. 2007.

podnošenje zahtjeva za stanove koje subvencionira država. Stanovanje u državnim zgradama je rezervirano za građane u potrebi, s malim prihodima ili bez njih. Osim toga, podnosioci zahtjeva moraju imati određenu minimalnu dob i moraju imati određeno vrijeme svog glavnog prebivališta u pojedinoj općini. U pogledu državljanstva podnosilaca zahtjeva postoje određeni uslovi koji moraju biti ispunjeni. Osim austrijskih državljana, svi građani Evropske unije, kao i državljani Švicarske, stranci s dozvolom stalnog boravka, kao i izbjeglice imaju pravo podnijeti zahtjev, sve dok se ne prekorači ukupan iznos plaće od 44.210 € godišnje za jednu osobu, odnosno 66.180 € za dvije osobe.³⁸ Zaključak je da je socijalno stanovanje općenito jedan od najvažnijih zadataka svake vlade. Ovaj sektor je neophodan za napredak i društvenu sigurnost u zemlji. Beč, odnosno Austrija su uzori u tom pogledu. Grad Beč je potvrdio da su stalna ulaganja u sektor socijalnog stanovanja na duže vrijeme isplativa. Dokaz je da su ta ulaganja ono što najbolje štiti društvenu strukturu. Taj pristup, koji štiti građane od najamnina koje gutaju većinu njihovih prihoda, omogućava im da mogu trošiti novac koji imaju na stvari koje trebaju i žele. Ovakav pristup socijalnom stanovanju osigurava napredak za veliki dio društva.

Dinamika, broj i struktura stanovništva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Ukupan broj stanovnika u Distriktu prema procjenama Agencije za statistiku BiH Podružnica/Ekspozitura Brčko za 2023. godinu iznosio je 80.945, kao što je prikazano na grafikonu 1, a ukupan broj stanovnika za 2022. godine iznosio je 81.414. Broj stanovnika u Distriktu manji je za 469 u odnosu na prethodnu godinu ili u procentima 0,58%. U periodu 2019–2023. godine broj stanovnika je prosječno godišnje opadao za 0,54%. Da bi se ovaj neželjeni trend zaustavio i preokrenuo u pozitivnom smjeru, Distrikt će morati uložiti dodatne napore i sredstva u svoje razvojne prioritete i mjere.

Grafikon 1. Procjena broja stanovnika u Distriktu po godinama

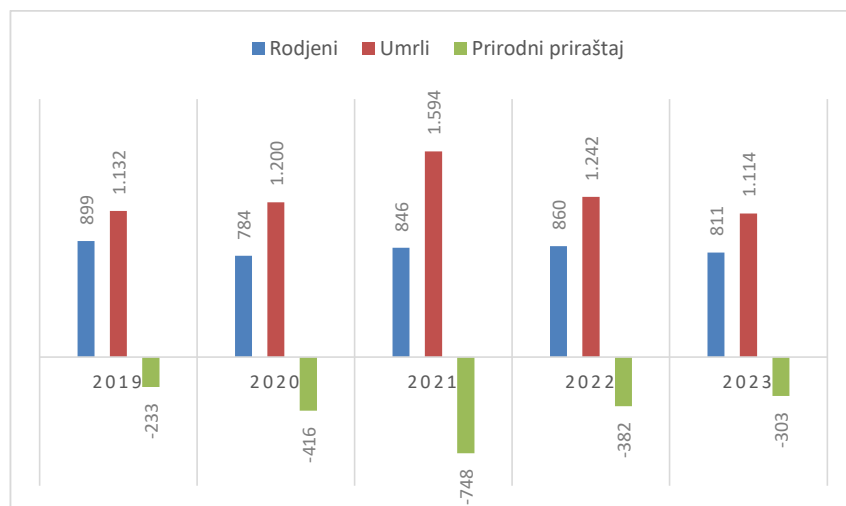

U svim dijelovima BiH, pa tako i u Distriktu, pitanja prirodnog priraštaja i migracionih tokova stanovništva predstavljaju veliki izazov za budući razvoj. U 2019. godini evidentirano je 899 novorođenčadi, dok su umrle 1.132 osobe, rezultirajući negativnim prirodnim priraštajem od -233. Sličan trend se nastavio i tokom 2020. godine, kada je taj negativni prirodni priraštaj iznosio -416. Loša tendencija se nastavila i u 2021. godini, s još lošijim rezultatom od -748. Međutim, treba naglasiti da je u 2022. godini negativni trend nešto usporeniji u odnosu na prethodnu godinu, sa 860

³⁸ <https://www.wien.gv.at/>

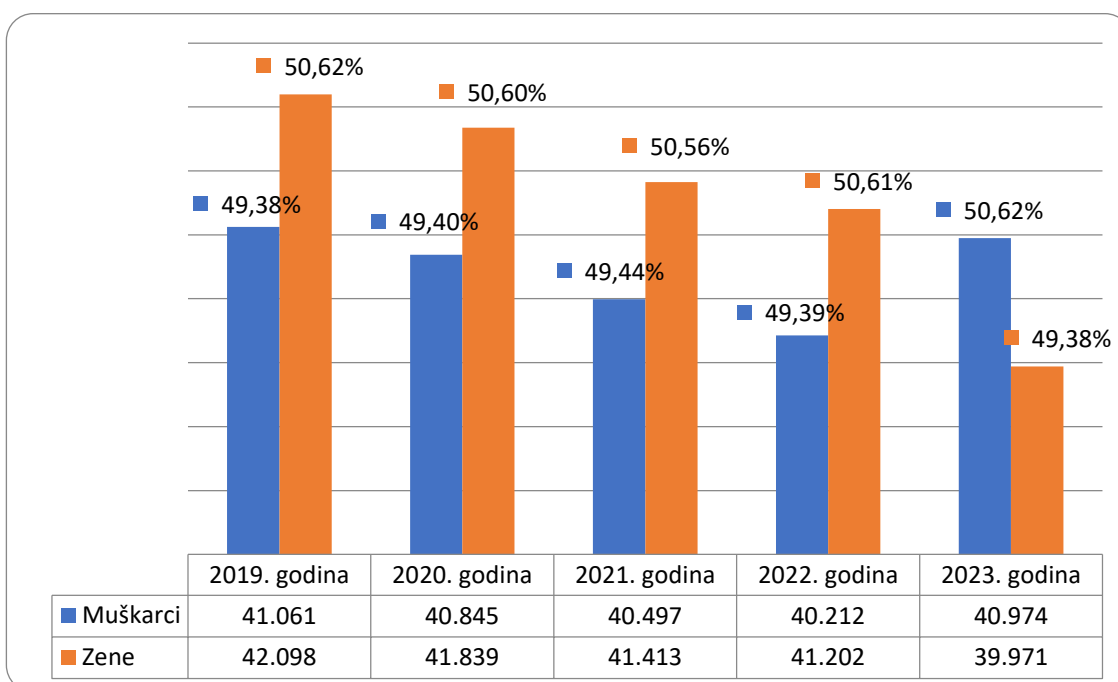
rođenih i 1.242 umrlih, čime je postignut negativni prirodni priraštaj od -382. U toku 2023. godine je evidentan negativan prirodni priraštaj od -303, odnosno sa 811 rođenih i 1.114 umrlih.

Grafikon 2. Prirodni priraštaj stanovništva u Distriktu

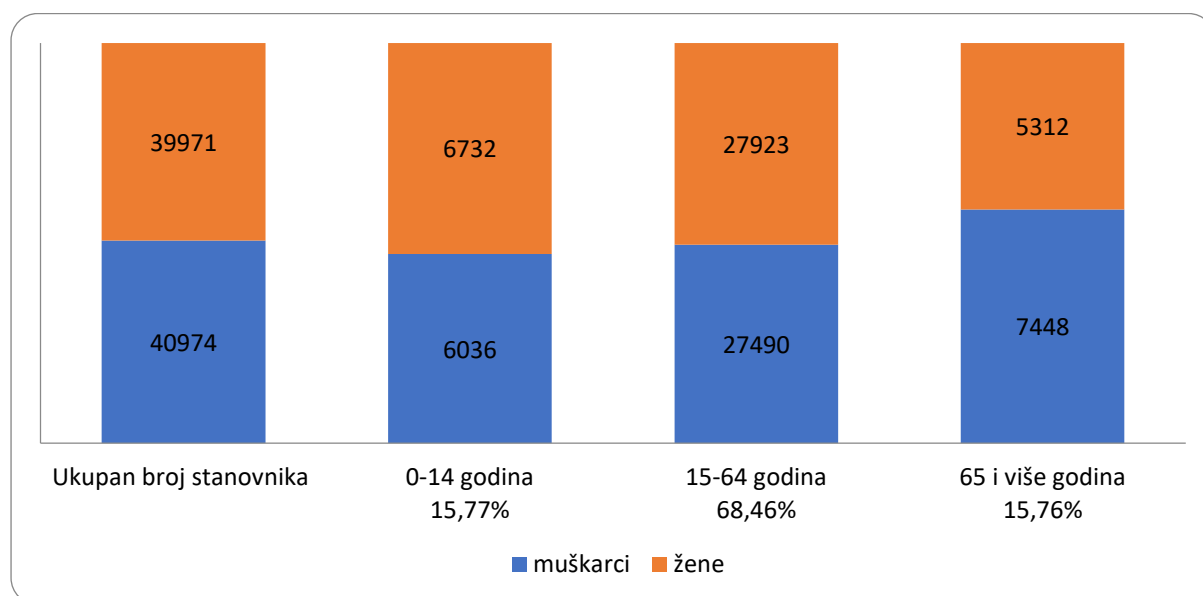
Grafikon 3 prikazuje da se tokom perioda od 2019. do 2022. godine nije značajno promijenila struktura po spolu, odnosno u navedenom periodu procenat žena je ostao stabilan i iznosio je 50,6%. U 2023. godini dolazi do promjene u pogledu odnosa u strukturi spola, gdje preovladava muški spol u procentu od 50,6%, dok je žena 49,4%. Ovaj uravnotežen odnos muškaraca i žena pruža čvrstu osnovu za kreiranje naprednih pronatalitetnih, ekonomskih i socijalnih politika u Distriktu.

Grafikon 3. Stanovništvo Distrikta prema spolu

Prema podacima sa grafikona 4, koji prikazuje stanje u 2023. godini, možemo vidjeti da populaciju od 0-14 godina čini 15,77% ukupnog broja stanovnika. Radno sposobna populacija od 15 do 64 godine čini najveći udio sa 68,46%, dok populacija starija od 65 godina čini 15,76% stanovništva Distrikta.

Grafikon 4. Starosna struktura stanovništva u Distriktu za 2023 godinu.

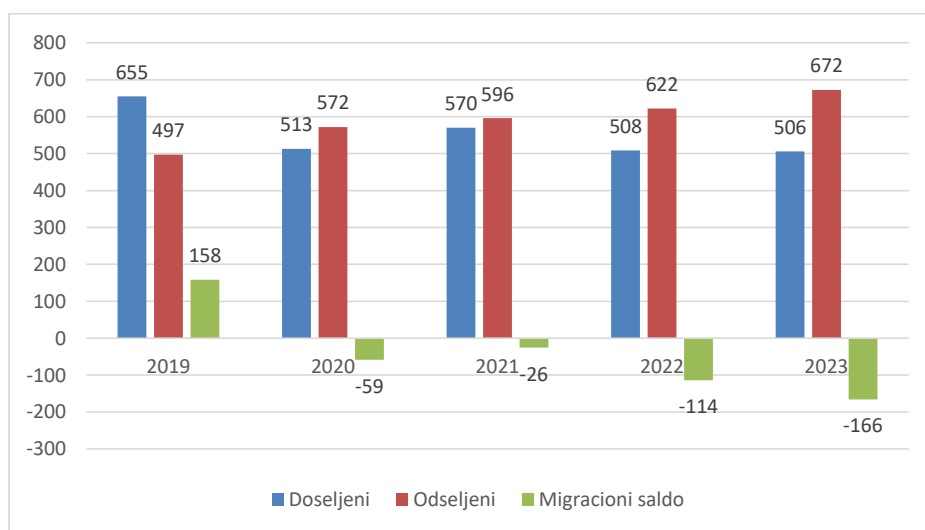

Migracija stanovništva

Migracija stanovništva nesumnjivo je postala upečatljiv fenomen unutar globalnog konteksta u nedavnom vremenskom periodu, s vrlo jasnim uticajem i na teritoriju BiH, posebno izraženim na području Distrikta. U vizuelnom formatu prikazane promjene u demografskoj strukturi Distrikta ilustruje grafikon broj 5, koji otkriva trend kretanja populacije, tačnije broj doseljenih i odseljenih osoba, u proteklom petogodišnjem intervalu, od 2019. do 2023. godine. Pažljiv osvrt na najnovije podatke koje je iznijela Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Podružnica/Ekspozitura Brčko, otkriva da je broj onih koji su odlučili napustiti Distrikt znatno premašio broj onih koji su mu dali svoje povjerenje i odlučili da u njemu ostanu. Nažalost, trend nastavlja da se kreće u neželjenom pravcu, s obzirom da je 2023. godina obilježena rekordno negativnom stopom migracije stanovništva, s očiglednim deficitom od 166 osoba. Takav pad u broju stanovnika može imati dalekosežne posljedice na sve aspekte društva, od ekonomije i socijalnih usluga.

Pitanje je kako će se ovi izazovi prevladati u budućnosti i koje će mjere biti potrebne preduzeti kako bi se ovaj trend usporio ili, idealno, preokrenuo. Treba se posvetiti istraživanju rješenja i razvijanju strategija koje bi mogle doprinijeti održivom stalnom stanovništvu u Distriktu.

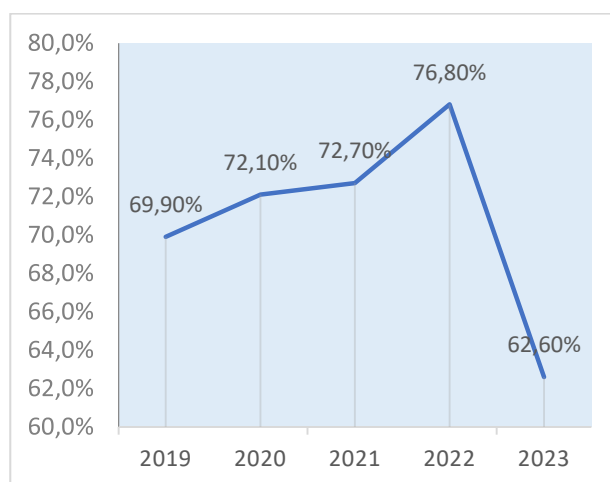
Grafikon 5. Migracije stanovništva Distrikta

Tržište rada

Iz dostupnih podataka i priloženih grafikona može se zaključiti da je zaposlenost u Distriktu u 2023. godini doživjela blagi rast. Konkretno, prosječan broj zaposlenih je povećan sa 17.699 u 2022. godini na 17.841 u 2023. godini. Kada se analizira period od 2019. do 2023. godine, primjećuje se da je prosječna godišnja stopa rasta broja zaposlenih pozitivna, i iznosi 0,4%. Grafikon koji ilustruje stopu zaposlenosti Distriktu pokazuje uzlazni trend stope zaposlenosti od 2019. godine do 2023. godine. Važno je napomenuti da stopa zaposlenosti nije jedini pokazatelj ekonomske vitalnosti, ali pruža važan uvid u sposobnost ekonomije da generiše radna mjesta.

Grafikon 6. Stopa zaposlenosti u Distriktu

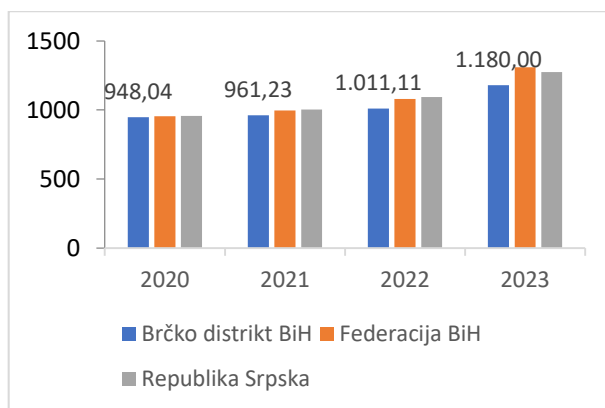

Analizirajući podatke o zaposlenima po djelatnostima u Distriktu u periodu od 2021. do 2023. godine, uočavaju se značajne promjene unutar različitih sektora. Broj zaposlenih je smanjen sa 17.728 u 2021. godini na 17.541 u 2023. godini, što pokazuje blagi pad od 0,58% u 2021. i dodatnih 0,48% u 2023. godini.

Tržište rada u Distriktu karakteriše niska stopa aktivnosti radne snage i visoka stopa nezaposlenosti. U periodu od 2019. do 2022. godine uočljiva je tendencija postepenog pada broja nezaposlenih osoba, koja je prekinuta 2023. godine naglim povećanjem nezaposlenih.

Prosječna mjesečna neto plata u Distriktu bilježi stabilan rast tokom posljednjih godina, dostižući iznos od 1.180,00 KM. Ovo predstavlja povećanje od 16,70% ili 168,90 KM u odnosu na 2022. godinu, kada je prosječna plata iznosila 1.011,11 KM. Ovo predstavlja povećanje od 5,19% ili 50,00 KM u odnosu na 2021. godinu, kada je prosječna plata iznosila 961,23 KM. Takav rast odražava pozitivne ekonomske trendove u Distriktu, uključujući stabilnost ekonomskog sektora i kontinuirani razvoj radne snage. Kada se uporedi s prosječnim platama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, primjećuje se da Distrikt i dalje zaostaje. Prosječna plata u Federaciji BiH iznosi 1.310,00 KM, što je za 130,00 KM ili 9,92% više u odnosu na Distrikt. U Republici Srpskoj prosječna plata je 1.274,00 KM, što je za 94,00 KM ili 7,38% više nego u Distriktu. Iz ove komparacije vidljivo je da, iako Distrikt pokazuje rast prosječnih plata, još uvijek postoji prostor za poboljšanje kako bi se dostigao nivo plata u entitetima.

Grafikon 7. Neto plata u Distriktu i entitetima

Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita u Distriktu je povjerena Javnoj zdravstvenoj ustanovi „Zdravstveni centar Brčko“ (u daljnjem tekstu: JZU Brčko) čija djelatnost obuhvata opću medicinu – porodičnu medicinu, zdravstvenu zaštitu žena i djece, školsku medicinu, zdravstvenu zaštitu nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja, zdravstvenu zaštitu radnika (medicina rada), higijensko-epidemiološku i zubozdravstvenu djelatnost, specijalističko-konsultativnu zdravstvenu zaštitu, dijagnostiku, mentalnu zdravstvenu zaštitu, liječenje, medicinsku rehabilitaciju, zdravstvenu njegu, boravak i prehranu pacijenta. JZU Brčko u svom sastavu ima upravu, Dom zdravlja i Bolnicu koji sadrže sljedeće: Dom zdravlja (specijalističke i dispanzerske službe), Centar za rehabilitaciju u zajednici (CBR), Centar za mentalno zdravlje sa mentalno edukativno-rehabilitacijskim centrom, Služba stomatologije, Higijensko-epidemiološka služba i Služba hitne medicinske pomoći te 4 zdravstvene stanice i to: ZC Brčko, ZC Bijela, ZC Maoča, ZC Brezik i 18 sektorskih ambulanti. Na prostoru Distrikta ima 39 porodičnih ambulanti i 44 tima porodične medicine. Od ukupno 761 zaposlene osobe u JZU Brčko 25,5% je ljekara, odnosno 194. U narednoj tabeli su prikazani određeni pokazatelji u sektoru zdravstva Distrikta za period od 2019. do 2023. godine.

Tabela 1. Osnovni pokazatelj u sektoru zdravstva Distrikta u periodu 2019–2023. godine

Godina	Ukupan broj ljekara po godinama prema evidenciji JZU „Zdravstveni centar Brčko“	Broj ljekara na 1.000 stanovnika za Distrikt	Broj doktora dentalne medicine po godinama prema evidenciji JZU „Zdravstveni centar Brčko“	Broj doktora dentalne medicine na 10.000 stanovnika za Distrikt
2019	151	1,73	7	0,84
2020	160	1,85	7	0,85
2021	171	2	7	0,85
2022	175	2,11	10	1,21
2023	194	2,3	10	1,2

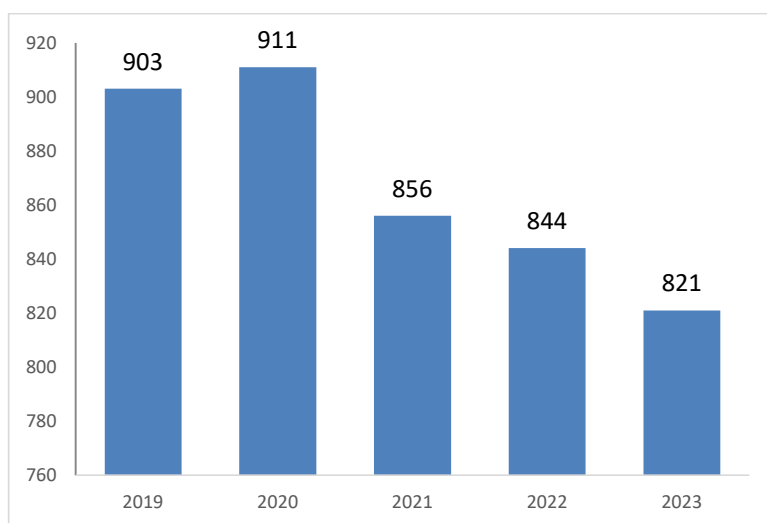
Analizirajući navedene podatke u zdravstvenom sektoru Distrikta za period od 2019. do 2023. godine, primjećuje se porast broja ljekara u odnosu na broj stanovnika. Konkretno, broj ljekara na 1.000 stanovnika je porastao sa 1,73 u 2019. godini na 2,3 u 2023. godini. U navedenom periodu, ukupan broj ljekara je porastao za 28,4%, odnosno sa 151 na 194, od kojih je 10 doktora dentalne medicine.

Socijalna zaštita

Nosilac socijalne zaštite na području Distrikta je Vlada Distrikta kroz Pododjeljenje za socijalnu zaštitu. Korisnici usluga socijalne, porodične i dječije zaštite pri ovom pododjeljenju su: punoljetna lica – materijalno neosigurana i za rad nesposobna, stara lica bez porodičnog staranja, lica sa onesposobljenjem, lica sa društveno negativnim ponašanjem, lica u stanju socijalne potrebe (posebne i vanredne okolnosti), zlostavljana lica, samohrani roditelji, djeca bez roditeljskog staranja, djeca ometena u psihofizičkom razvoju, odgojno zanemarena i zpuštena djeca, djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i zlostavljana djeca. Imajući u vidu gore navedeno, a na osnovu podataka o trendovima broja korisnika i sistema socijalne zaštite, primjetno je da Distrikt posvećuje značajnu pažnju osjetljivim grupama stanovništva.

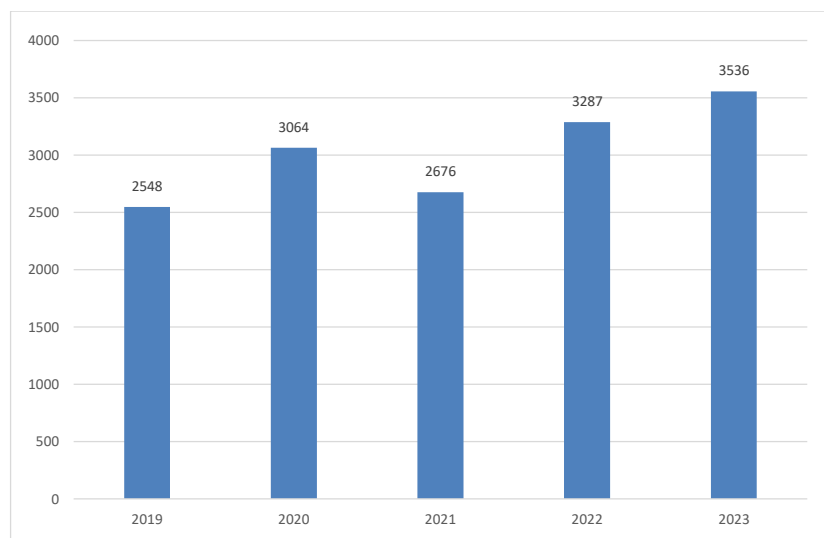
Kada je riječ o stalnoj osnovnoj novčanoj pomoći, broj korisnika u 2023. godini se smanjio u odnosu na 2022. godinu.

Grafikon 8. Broj korisnika stalne osnovne novčane pomoći u Distriktu

Kada su u pitanju drugi važni pokazatelji u sektoru socijalne zaštite Distrikta, važno je spomenuti broj korisnika doplatka za njegu i pomoć od drugog lica kojih je u 2023. godini bilo 3.536. U poređenju sa ranijim godinama, uočljiv je trend rasta broja korisnika što se svakako može pripisati i rastućim potrebama za njegu usljed povećanja broja oboljelih osoba. U nastavku slijedi prikaz broja korisnika doplatka za njegu i pomoć od drugog lica u Distriktu za period od 2019. do 2023. godine.

Grafikon 9. Broj korisnika doplatka za njegu i pomoć od drugog lica u Distriktu u periodu 2019–2023. godina

Na osnovu evidencije Centra za socijalni rad, koja je dostavljena Agenciji za statistiku Ekspoziture Brčko, prate se značajni parametri koji oslikavaju društvene izazove i potrebe u Distriktu. Pregled evidentiranih podataka za 2023. godinu:

Djeca ugrožena porodičnim prilikama: Ukupno 68 djece,

Djeca sa smetnjama u psihofizičkom razvoju: Ukupno 549 djece,

Djeca sa društveno neprihvatljivim ponašanjem: Ukupno 123 djece,

Korisnici subvencioniranih troškova: Ukupno 13.086 odraslih lica,

Odrasla lica sa društveno neprihvatljivim ponašanjem: Ukupno 171 lice,

Psihički bolesna lica kojima je pružena socijalna podrška: Ukupno 87 lica,

Broj penzionera koji su ostvarili jednokratnu novčanu pomoć: 12.688.

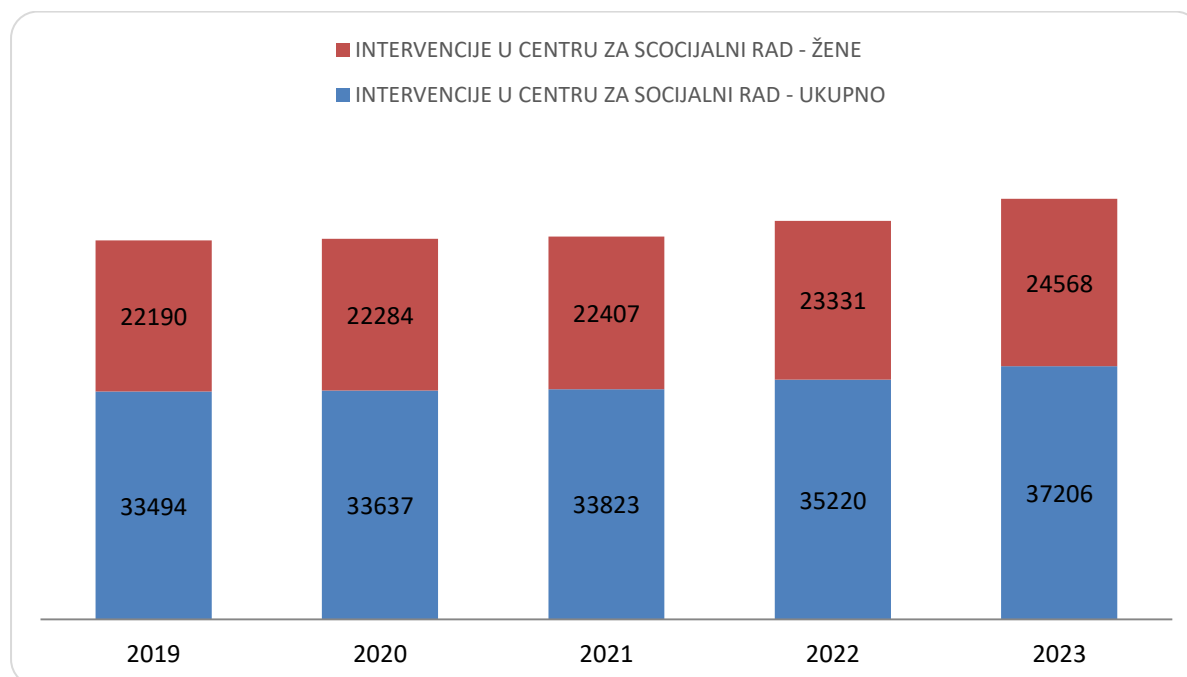
Lica koja usljed posebnih okolnosti ispunjavaju uslove za uvođenje u pravo na stalnu osnovnu novčanu pomoć: Ukupno 821 lice.

Pomoć u rješavanju stambenog problema, dodjelom na privremeno korištenje stambenog prostora u Humanitarnom naselju: Ukupno 23 porodice.

Podaci Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine pokazuju da je broj intervencija Centra za socijalni rad rastao iz godine u godinu. Ukupan broj intervencija je porastao sa 33.494 do 2019. godine na 37.206 do 2023. godine, što predstavlja povećanje broja intervencija od 3.712 u periodu od 2019. godine do 2023. godine. Primjetan je rast broja intervencija s fokusom na žene (žrtve nasilja u porodici, neimaština, problemi sa ovisnošću i slično). Do 2019. godine, Centar za socijalni rad Distrikta imao je 22.190 intervencija sa fokusom na žene, a taj broj je dalje porastao u 2023. godini na 24.568.

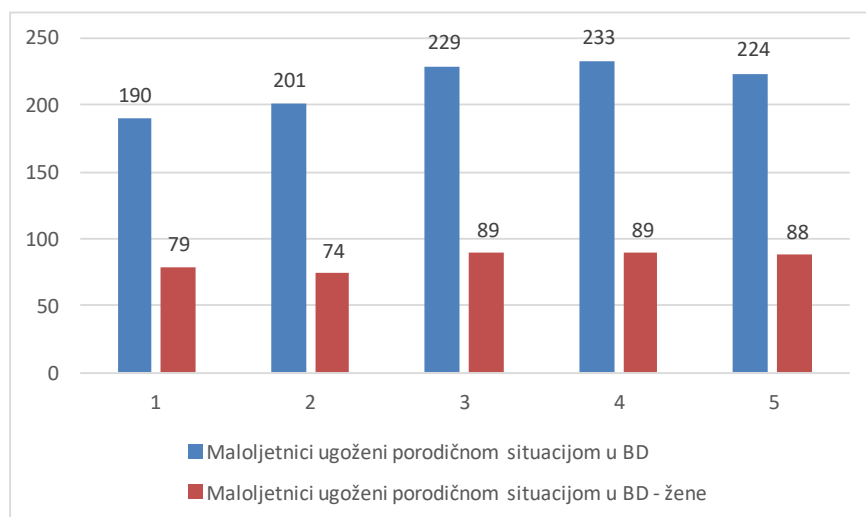
Grafikon koji slijedi prikazuje ovaj trend rasta intervencija Centra za socijalni rad Distrikta za period od 2019. do 2023. godine.

Grafikon 10. Intervencije u „Centru za socijalni rad u Distriktu“ u periodu 2019–2023. godina

Posebno zabrinjavajući trendovi se odnose na broj maloljetnika koji su ugroženi porodičnom situacijom, a kojih je u 2023. godini bilo 224 (88 žene) što je povećanje od 18% u odnosu na 2019. godinu kada ih je bilo 190 (79 žene).

Grafikon 11. Broj maloljetnika ugroženih porodičnom situacijom u Distriktu u periodu 2019–2023. godine

Osim maloljetnika, u periodu od 2019. do 2023. godine je evidentiran i rast broja korisnika sa smetnjama u tjelesnom/duševnom razvoju kojih je u 2023. godini bilo 1.427 u poređenju sa 1.055 korisnika u 2019. godini. Situacija nije drugačija ni sa korisnicima sa društveno neprihvatljivim ponašanjem kojih je u 2023. godini bilo 587 (131 žene) u poređenju sa 212 (81 žene) u 2019. godini.

Socijalno stanovanje u Distriktu

Početak razvoja socijalnog stanovanja u Distriktu nastao 2013. godine kada je zaključen Ugovor o realizaciji projekta „Sistem socijalnog stanovanja (SHS) – Razvoj integrisanog modela u teoriji i praksi” između Distrikta i Hilfswerk Austria International. U okviru navedenog projekta uz pomoć donatorskih sredstava izgrađen je višeporodični stambeni objekat koji se nalazi se na lokaciji Novo Brčko (Željeznička b. b.) sa 10 stanova socijalnog stanovanja, različite kvadrature. Dana, 7. 10. 2015. godine uručeni su ključevi izabranim korisnicima i stanovi dati na upotrebu istim. Implementator projekta je Hilfswerk Austria International, uz sufinansiranje Distrikta u iznosu 100.000,00 KM i učešće u osiguravanju građevinskog zemljišta, priključaka na infrastrukturu, troškova tehničkog pregleda i uknjižbe. Drugi višeporodični stambeni objekat izgrađen je u okviru projekta „Roma Action (RA) – Podrška socijalnom uključenju ranjivih Romskih porodica u područjima pogođenim poplavama putem osiguranja stambenih jedinica i socioekonomskih mjera s aktivnim učešćem državnih i lokalnih vlasti kao i drugih interesnih grupa”. Na osnovu Ugovora o realizaciji projekta, uz pomoć donatorskih sredstava izgrađen je višeporodični stambeni objekat sa 18 stanova socijalnog stanovanja za potrebe stambenog zbrinjavanja romskih porodica, koji se nalazi se na lokaciji Novo Brčko (Željeznička b. b.). Dana, 24. 10. 2017. godine uručeni su ključevi izabranim korisnicima i stanovi dati na upotrebu istim. Implementator projekta je Hilfswerk Austria International, uz

sufinansiranje Distrikta u iznosu 150.000,00 KM i učešće u osiguravanju građevinskog zemljišta, priključaka na infrastrukturu, troškova tehničkog pregleda i uknjižbe.

U okviru državnog projekta stambenog zbrinjavanja u okviru Regionalnog stambenog programa u BiH (RHP/DPSZ BiH), uz pomoć donatorskih sredstava izgrađena su dva identična višeporodična stambena objekta sa po 8 stanova socijalnog stanovanja, različitih kvadratura. Višeporodični stambeni objekti nalaze se na lokaciji Novo Brčko. Dana, 6. 6. 2019. godine uručeni su ključevi izabranim korisnicima i stanovi dati na upotrebu za višeporodični stambeni objekat koji je prvi izgrađen, dok su za drugi višeporodični stambeni objekat ključevi uručeni 4. 3. 2020. godine. Distrikt je učestvovao u osiguravanju građevinskog zemljišta, priključaka na infrastrukturu, troškova tehničkog pregleda i uknjižbe.

Do donošenja Zakona, oblast socijalnog stanovanja u Distriktu je bila regulisana nizom odluka koje je Vlada donijela u vrijeme, kada su uz pomoć donatorskih sredstava, građeni navedeni višeporodični stambeni objekti namijenjeni za socijalno stanovanje. S obzirom da je Distrikt raspolagao s ukupno 44 stambene jedinice koje su se koristile po principu socijalnog stanovanja postojala je potreba da se ova oblast reguliše zakonskim propisom, kako bi se stvorio pravni okvir za socijalno stanovanje koje je jedan oblik socijalne sigurnosti građana što je rezultiralo donošenjem Zakona u martu 2023. godine. Zakon je stvorio obavezu da Vlada odlukom utvrdi fond stanova socijalnog stanovanja i mogućnost da u fond stanova socijalnog stanovanja budu uključene i druge stambene jedinice u vlasništvu Distrikta koje zadovoljavaju tehničke standarde propisane Zakonom. Vlada je na prijedlog Ureda donijela 8. 5. 2024. godine Odluku o fondu stanova socijalnog stanovanja koja sadrži ukupno 52 stambene jedinice u Distriktu.

Tabela 2. Prikaz stanova socijalnog stanovanja u Distriktu

Red. br.	Adresa	Spratnost	Broj stana	Površina u m ²
1.	Uzunovića br. 23	VI. sprat	/	33,20 m ²
2.	Mehmedagića br. 2	V. sprat	/	49,00 m ²
3.	Mehmedagića br. 20	prizemlje	/	19,00 m ²
4.	Bosne srebrene br. 39	VI. sprat	/	23,00 m ²
5.	Mladena Maglova br. 4	prizemlje	/	16,00 m ²
6.	Musala br. 25	prizemlje	/	40,00 m ²
7.	Mladena Maglova br. 6	I. sprat	/	34,00 m ²
8.	J. J. Štrosmajera br. 7	II. sprat	/	24,00 m ²
9.	Željeznička 2	prizemlje	1	31,00 m ²
10.	Željeznička 2	prizemlje	2	30,00 m ²

11.	Željeznička 2	prizemlje	3	38,90 m ²
12.	Željeznička 2	prizemlje	4	38,90 m ²
13.	Željeznička 2	I. sprat	5	30,00 m ²
14.	Željeznička 2	I. sprat	6	40,00 m ²
15.	Željeznička 2	I. sprat	7	41,60 m ²
16.	Željeznička 2	I. sprat	8	41,60 m ²
17.	Željeznička 2	I. sprat	9	30,00 m ²
18.	Željeznička 2	I. sprat	10	40,30 m ²
19.	Željeznička 4	prizemlje	1	36,55 m ²
20.	Željeznička 4	prizemlje	2	36,55 m ²
21.	Željeznička 4	I. sprat	3	40,96 m ²
22.	Željeznička 4	I. sprat	4	40,86 m ²
23.	Željeznička 4	I. sprat	5	40,96 m ²
24.	Željeznička 4	I. sprat	6	40,96 m ²
25.	Željeznička 4	I. sprat	7	40,96 m ²
26.	Željeznička 4	I. sprat	8	40,96 m ²
27.	Željeznička 4	II. sprat	9	40,86 m ²
28.	Željeznička 4	II. sprat	10	40,76 m ²
29.	Željeznička 4	II. sprat	11	40,86 m ²
30.	Željeznička 4	II. sprat	12	40,86 m ²
31.	Željeznička 4	II. sprat	13	40,86 m ²
32.	Željeznička 4	II. sprat	14	40,86 m ²
33.	Željeznička 4	III. sprat	15	40,66 m ²
34.	Željeznička 4	III. sprat	16	40,76 m ²
35.	Željeznička 4	III. sprat	17	40,76 m ²
36.	Željeznička 4	III. sprat	18	40,66 m ²
37.	Matije Gupca 2	prizemlje	1	48,45 m ²
38.	Matije Gupca 2	I. sprat	2	52,29 m ²
39.	Matije Gupca 2	I. sprat	3	52,03 m ²

40.	Matije Gupca 2	II. sprat	4	42,55 m ²
41.	Matije Gupca 2	II. sprat	5	46,39 m ²
42.	Matije Gupca 2	II. sprat	6	46,11 m ²
43.	Matije Gupca 2	III. sprat	7	59,88 m ²
44.	Matije Gupca 2	III. sprat	8	74,72 m ²
45.	Matije Gupca 4	prizemlje	1	48,45 m ²
46.	Matije Gupca 4	I. sprat	2	52,29 m ²
47.	Matije Gupca 4	I. sprat	3	52,03 m ²
48.	Matije Gupca 4	II. sprat	4	46,39 m ²
49.	Matije Gupca 4	II. sprat	5	42,55 m ²
50.	Matije Gupca 4	II. sprat	6	46,11 m ²
51.	Matije Gupca 4	III. sprat	7	59,88 m ²
52.	Matije Gupca 4	III. sprat	8	74,72 m ²

Važno je naglasiti da će 60 stanova socijalnog stanovanja, koje se trenutno grade u stambenom naselju Prutače u okviru realizacije Projekta CEB II, po okončanju izgradnje ući u fond stanova socijalnog stanovanja. Trenutni broj stanova socijalnog stanovanja s kojima Distrikt raspolaže je na pristojnom nivou, ali budući da postoji potreba za ovakvim načinom stambenog zbrinjavanja, intencija je da se u budućnosti povećava fond stanova socijalnog stanovanja.

Zakon propisuje mogućnost osiguravanja stanova socijalnog stanovanja kroz:

- obnovu, sanaciju ili adaptaciju stambenih jedinica u uništenim ili oštećenim stambenim zgradama,
- preuređenje postojećih objekata koji nemaju opravdanost dosadašnjeg korištenja,
- adaptaciju postojećih slabo opremljenih stambenih jedinica ili prostora i
- izgradnju novih stambenih objekata kolektivnog stanovanja u postojećim naseljima.

Povećanje fonda stanova socijalnog stanovanja može se osigurati:

- kroz implementaciju projekata stambenog zbrinjavanja na nivou BiH,
- kroz druge projekte socijalnog stambenog zbrinjavanja koje Distrikt realizuje putem posebnih sporazuma s donatorima,
- kroz realizaciju programa stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija i
- na drugi način, za koji Distrikt smatra da mogu služiti u svrhu socijalnog stanovanja.

Pored stanova socijalnog stanovanja, Odjeljenje raspolaže stambenim jedinicama koje se koriste kao alternativni smještaj i u koje su smještena lica u stanju socijalne potrebe za čiji smještaj je nadležno Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge, a manji dio korisnika čine izbjegla i raseljena lica po rješenju

Odjeljenja. Postojeće stambene jedinice koje se koriste kao alternativni smještaj trenutno ne ispunjavaju tehničke standarde da budu dio fonda stanova socijalnog stanovanja.

Tabela 3. Pregled stambenih jedinica koje se koriste kao alternativni smještaj u 2025. godini

Naselje	Broj stanova	Površina	Broj porodica	Broj članova	Porodice raseljenih lica	Porodice u stanju socijalne potrebe	Porodice izbjeglica
BRKA	10	42,94 m ²	8	40	0	8	0
IVICI	8	40,26 m ²	8	36	0	8	0
BUKVIK-GAJEVI	15	42,86 m ²	9	29	1	8	0
BUKVIK-VUJIČIĆI	14	42,94 m ²	10	28	2	8	0
CERIK	32	42,86 m ²	23	95	4	19	0
GRBAVICA	60	54,17 m ²	61	147	28	30	3
PRUTAČE	94	40,26 m ²	67	285	2	65	0
UKUPNO	234		186	660	37	146	3

Broj predmeta: 02-000187/23

13. august 2025. godine

GRADONAČELNIK

Mr. sc. Siniša Milić